

CADASTRES DE CABANES

CATASTRO DEL LUGAR Y TÉRMINO DE CABANAS DEL CORREGIMIENTO DE GERONA (1779)

** ** *

HERETAT DE CAN CARRERAS DE CABANES

Any 1716 (basat en el catastro Patiño) i Any 1797

** ** *

CASA I ANTICH PATRIMONI DE PUIG Y CASADEVALL (1789)

** ** *

REPARTO POR MENOR DEL LUGAR DE CABANAS CORREGIMIENTO DE GERONA POR EL AÑO 1789

ÍNDIX

Cadastrès de Cabanes	Pàgina
Cadastrè de Cabanes (1779)	
Introducció	3
Els vint majors contribuents	6
Índex de contribuents	9
<i>Fitxes dels deu majors contribuents *</i>	10
<i>Relació nominal de tots els contribuents *</i>	11
Habitatges	14
<i>Relació nominal de totes les cases *</i>	18
Masos	21
Altres tributs	22
Annex	23
Toponímia del terme municipal	
<i>Heretat de can Carreras (1716) *</i>	24
<i>Cadastrè (1779) *</i>	24
<i>Inventari de Jaume Pont i Casadevall (1789) *</i>	29
<i>Heretat de can Carreras (1797) *</i>	29
Can Carreras (1716 i 1797)	
Heretat de Francesc i Anton de Carreras (1716)	30
Heretat de Rosa de Carreras (1797)	33
Notes	36
Bibliografia	37
Cadastrè 1789: Annex	38

CATASTRO DEL LUGAR Y TÉRMINO DE CABANAS
DEL CORREGIMIENTO DE GERONA (1779)

<https://arxiusenlinia.cultura.gencat.cat/#/cercaavancada/detallunitat/ACAE110-114-T1-317>

Catastro y repartimiento por menor del lugar de Cabanas del Corregimiento de Gerona según el apeo practicado con fecha de 10 de noviembre de 1779 por los Geómetras Dn Carlos Cherta y Dn Ysidro Comas siendo el común denominador de las fracciones 24; y se previene que para las confrontaciones de las piezas de tierra la L. significa Levante, la M. Medio-dia, la P. Poniente, y la T. Tremontana.

IMPORT TOTAL A TRIBUTAR: 21.071 RALS D'ARDIT

El Reial Cadastre, imposat per les autoritats borbòniques com a conseqüència de la desfeta de 1714, ha suscitat diverses interpretacions al voltant de dos grans qüestions:

1. Contribució de guerra per a uns, o projecte modernitzador i racionalitzador per a d'altres.
2. Validesa de les dades amb què va ser elaborat que posa en qüestió la seva fiabilitat com a font històrica.

El cadastre real gravava els béns immobles (cases, terres, forns, molins, etc.) i els ingressos que provenien de rendes no lligades amb l'activitat professional del contribuent (censos, censals, etc.). Ningú no restava exempt del pagament del cadastre real.

El Cadastre de Cabanes de l'any 1779 és un document que forma part del fons *Ajuntament de Cabanes* de l'Arxiu Comarcal de l'Alt Empordà. Després de digitalitzar-lo, el 26 de gener de 2022, es va posar a l'abast del públic al portal «*Arxius en línia*»: ACAE110-114-T1-317. Consta de 505 planes, repartides en quatre apartats:

1. *Folis 4 – 416*

- Descripció de 1123 parcel·les, indicant: noms de la finca i del propietari, límits de la peça, tipus de cultiu (sembradura, vinya, mallol, olivar, hort, closa, erm ...), qualitat de la terra (1^a, 2^a, 3^a), la seva extensió en jornals i l'impost que se li aplica.

Notes:

Jornal - mesura de superfície que correspon a l'espai de terra que pot ésser llaurat en un dia normal de feina. La seva mida varia segons la zona. El jornal d'aquest cadastre és molt possible que sigui el jornal de la Seu d'Urgell, equivalent a 29,7 àrees, és a dir, a 2.970 m² (Font: Natxo Cruz i Cardiel).

El tribut es pagava en «rals d'ardit» i diners, unitats catalanes de compte:

- 1 lliura = 10 rals = 20 sous = 240 diners
- 1 ral d'ardit = 2 sous = 24 diners
- 1 sou = 12 diners
- 1 dobla = 112 sous

Algunes anotacions al marge, fetes posteriorment, indiquen els canvis de propietat.

2. *Folis 417 – 445*

- Descripció de 133 cases, indicant: nom del propietari, nom de les persones que hi viuen (personal major i personal menor), bestiar que hi ha a la casa i tribut anual que correspon per cada concepte. Només hi consten les persones que treballen i que han de tributar. Les dones i infants no hi són descrits.

Notes:

Les últimes ressenyes, del número 123 al 133, són considerades *Casas de campo*. Al final de l'apartat hi consta el que han de satisfer el comte de Peralada i Carles Puiggener d'Orís per delmes i tasques.

Els delmes i tasques de Carles Puiggener d'Orís podrien tenir el seu origen en la relació familiar amb els Vallgornera, antics senyors de Cabanes.

Carles de Puiggener-Orís i Descatllar era fill de Carles d'Orís i de Puiggener, primer marquès d'Orís, i Anna d'Alemanys Descatllar i de Solanell, i net de Francesc de Puiggener i de Vallgornera i Magdalena d'Orís. Carles es casà amb Anna de Boïl i de Arenós Figuerola. La seva filla, Raimunda Puiggener

d'Orís Boil d'Arenós, marquesa d'Orís, el 1769 maridà Pere d'Alcàntara de Sentmenat i Copons (+1817), aportant patrimoni dels llinatges Vallgornera i Orís al llinatge Sentmenat.

Es tributava per la casa, pel bestiar i per la gent, distingint entre:

Personal major, els propietaris, que pagaven 45 rals.

Personal menor, els masovers, jornalers i mossos, que pagaven 25 rals. (Font: Natxo Cruz i Cardiel)

3. Folis 446 - 503

- Índex de contribuents ordenats més o menys alfabèticament: *Indice y demostracion de la cantidad de cathastro que ha de satisfacer cada contribuyente de este Pueblo al año por todos los ramos de este Real Impuesto.*

Notes:

Cada fitxa conté el llistat de peces de terra que posseeix el propietari, els reals d'ardit que tributa per cadascuna, el que ha de pagar per la casa, pel bestiar i pel personal que hi treballa i l'import total del tribut anual.

L'apartat acaba amb l'import total del que ha de tributar del poble de Cabanes: 21.071 rals d'ardit i es repeteix la tributació de Carles Puiggener d'Orís i del comte de Peralada qui també cotitza pel molí de farina.

4. Folis 503 - 505.

- Tarifes del que s'ha de pagar per altres conceptes: diputat, rendes de censos i censals i dret d'aiguardent.
- Tarifa de cada jornal i espècie de terra, així com del bestiar "*conforme a lo establecido en el catastro de 1716*".
- El document finalitza amb aquest text que acaba sobtadament, cosa que fa pensar que s'ha perdut alguna plana: *Este Catastro y repartimiento por menor se ha formado en la Contaduria Principal de este exercito y Principado de Cathaluña a mi cargo à lo que los Regidores del lugar y termino de Cabanes del Corregimiento de Gerona han de arreglar la exaccion entre sus individuos contribuyentes observando ...*

El 1996, Natxo CRUZ i CARDIEL va publicar un acurat d'estudi basat en aquest document:

El cadastre de Cabanes de 1779. Consideracions sobre la font per a l'estudi històric.

Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos, 29. Pàg. 191-240 (1996)

<https://raco.cat/index.php/AnnalsEmpordanesos/article/view/342441/433579>

Amb totes les reserves de l'autor sobre la total veracitat de les dades que els contribuents van declarar a l'hora de fer aquest cadastre, des del punt de vista històric i econòmic, les aportacions de Natxo Cruz ens donen una visió molt completa del que era Cabanes a finals del segle XVIII.

Per als cabanencs, però, aquest document ens ofereix altres dades interessants a nivell local: toponímia, masos, cognoms de llinatges que s'han mantingut fins a finals del segle XX i principis del XXI, lligams familiars, distribució de la riquesa, relació que determinats propietaris tenen amb el poble malgrat no residir-hi ...

ELS VINT MAJORS CONTRIBUENTS

Entre els vint majors contribuents hi trobem nou persones que viuen al poble i que provenen de famílies arrelades a Cabanes, quatre que, malgrat residir fora del poble per diverses circumstàncies, son originàries de Cabanes i set sense cap vinculació directa amb llinatges cabanencs. Un d'aquests, Josep de Terrades, és el major contribuent amb una tributació de quasi 1600 rals. El segueixen dos cabanencs, Jaume Pont i Casadevall i Rafel Aguer i Aguer que paguen 994 i 837 rals respectivament.

Sobrepassen els 500 rals Josep de Cremades, Rosa i Antoni de Carreras, seguits de prop per Clara Ramis i Maria Roca amb 465 i 442 rals i per Vicenç Roqui amb 388.

CONTRIBUENTS RESIDENTS A CABANES

1. **Jaume Pont i Casadevall (994 rals 13 diners).** El 1779 viuen dues persones, pare i fill, que podrien ser identificades amb el nom de Jaume Pont i Casadevall. Per la data del Cadastre hem de suposar que qui ostenta la segona posició en el llistat de majors propietaris és el pare que devia actuar com a gestor de la seva esposa Francesca, hereva dels Puig Casadevall. El patrimoni personal de Jaume Pont no era a Cabanes sinó a Pont de Molins.
 - **Pare:** Jaume Pont i Germánico Molar (Pont de Molins, 1732?) - Cabanes, 1787). Àlies Romaguera Casat, el 1748, amb Francesca Puig Casadevall (Cabanes, 1735-1789), hereva dels Puig Casadevall. Francesca va accedir a la propietat familiar després de la mort de Francesc i Vicenç, els seus germans.
 - Francesc Puig i Casadevall Batlle (1709-1746), fill de la primera esposa de Miquel Puig Casadevall i Viader. La seva única filla va morir sent una nena i no va quedar descendència.
 - Vicenç Puig Casadevall i Gorgot (1719-1774), prevere. Vicenç, igual que Francesca eren fills de la segona esposa de Miquel Puig Casadevall i Viader. Vicenç en ser capellà tampoc va deixar descendència.
 - **Fill:** Jaume Pont Puig-Casadevall (Cabanes, 1759-1834), fill i hereu de Jaume Pont i Francesca Puig Casadevall. El 1780, poc després de la confecció del cadastre, es va casar amb Antònia Aguer Puigferrer, filla de Rafael Aguer i hereva de la propietat dels Aguer. Possiblement sigui el contribuent anomenat «Pont i Casadevall Puig, menor» que tributa únicament per una parcel·la ja que no va accedir a l'herència de Cabanes fins a la mort de la seva mare, l'any 1789.
2. **Rafael Aguer i Aguer (837 rals 1 diner).** Rafel (Cabanes, 1728-1785) era fill de Llúcia Aguer i Barris, hereva dels Aguer, i del seu cosí Antoni Aguer i Cervera. El 1758, Rafel Aguer es va casar amb Caterina Puigferrer Casanovas, filla de l'hisendat Jeroni Puigferrer, de Vilabertran. A la seva mort, l'heretat es va incorporar al patrimoni dels Pont (Romaguera) ja que la seva filla gran, Antònia, es va casar amb Jaume Pont i Puig-Casadevall.
3. **Clara Clarà Sagàs (465 rals 7'5 diners).** Natural de Castelló d'Empúries, se l'anomena Clara Ramis per ser la vídua de Rafel Ramis Vilanova (Cabanes, 1728-1779), hereu del llinatge dels Ramis. El 1779, Rafel Ramis Clarà, el seu fill i hereu,

només tenia setze anys i era la mare qui es feia càrrec de la propietat familiar. Uns anys després, el 1786, Rafel es casaria amb Antònia Pont Puig-Casadevall.

4. **Maria Sorrell Gallet (442 rals 3 diners)** (Sant Pere Pescador, 1728? - Cabanes, 1780). Se la identifica com a Maria Roca per ser la vídua de Narcís Roca Miquel (Lladó, 1726-Cabanes, 1778), hereu del mas Roca de Cabanes. El mateix 1779, la seva filla Francesca Roca Sorrell es casava amb Miquel Albert Martra i Pau (Borrassà, 1757-1827) i la família va residir a Borrassà però mantenint la gestió de l'heretat de Cabanes. Joan Albert Roca, net de Maria, va ser el promotor de les Voltes.
5. **Vicenç Roqui (388 rals 16'5 diners)**. Documentats a Cabanes des del 1572, els Roqui estaven ben relacionats amb els Ramis i els altres hisendats del poble. És probable que sigui Vicenç Roqui Vidal, fill de Marià Roqui i Caterina Vidal Gomis (Caterina seria filla d'Isabel Aguer, vda. Ramis). El 1780, Vicenç Roqui (Cabanes, ?-1791) s'hauria casat a Cabanes amb Maria Anna Gimbernat Vilar, d'Ordis. Després d'enviudar, el 1794, Maria Anna es casà en segones núpcies amb Josep Geli un negociant de Darnius, també vidu. No es coneix descendència.
6. **Pere Antoni Capdevila Martí (249 rals 23 diners)**. Fill de Rafel Capdevila i Francesca Martí. El 1757 es va casar, a Cabanes, amb Vicenta Climent Costa, filla de Pere Climent, carreter. Pere Antoni Capdevila degué heretar de la seva mare la propietat dels Martí de Sant Isidre.
7. **Rafel Brugat (213 rals 11 diners)**. El 1779 hi havia dos persones amb el nom de Rafel Brugat. Es desconeix quin dels dos era o si era la mateixa persona.
 - Rafel Brugat, vidu, el 1767 es casava a Vilarnadal amb Agustina Gibert, vídua de Bartomeu Caritg, de Vilarnadal.
 - Rafel Brugat Genís, vidu, el 1769, es casa amb Marianna Busquets, soltera, de Cabanes
8. **Narcís Prim (176 rals 11'5 diners)**. El 1779 a Cabanes hi ha dos Narcís Prim que bé podrien ser la mateixa persona que es va casar dues vegades:
 - Narcís Prim Grau qui, el 1771, es casava amb Josepa Prats Rost, de Vilanant
 - Narcís Prim, vidu, el 1798, es casa amb Llúcia Roqui Vidal, filla de Marià Roqui i Caterina Vidal Gomis, de Cabanes.
9. **Joan Martí (174 rals 8 diners)**. En aquesta època a Cabanes hi vivia Joan Martí Hortal, fill de Jaume Martí i Maria Hortal, de la branca dels Martí del Portal. El 1771 s'havia casat, a Vilarnadal, amb Isabel Ferraró Pujadas, filla de Miquel Ferraró Jordà i Gertrudis Pujades.

VINCULATS A FAMÍLIES ARRELADES A CABANES PERÒ RESIDINT EN D'ALTRES POBLACIONS

1. **Ventura Anglada (551 rals 6'5 diners)**. Bonaventura Anglada era un adroguer de Figueres que vivia a la plaça de l'Ajuntament. El 1769/70, la seva filla Francesca Anglada Berga (1758-1794?), sent una nena, s'havia casat amb Vicenç Maimó Falgàs (Cabanes, 1753-Figueres, 1774), hereu del Mas Maimó. Quan el 1774 Vicenç, que només tenia 21 anys, va morir sense fills, Ventura va passar a gestionar l'heretat del gendre ja que Francesca devia tenir uns 16 anys, però mai en va ser el propietari.

2. *Rosa de Carreras d'Avinyó (537 rals 22'5 diners)* Hereva de la nissaga, Rosa de Carreras (Cabanes,1738-1810), filla de Martí de Carreras Carles i Josepa d'Avinyó Mach, va ser l'última baula de la nissaga dels Carreras de Cabanes. El 1757 s'havia casat amb Ignasi Conill Carreras, un cosí llunyà d'Olot, i durant força temps va viure en aquesta població.
3. *Anton de Carreras (519 rals 16'5 diners)*. Segurament sigui Antoni de Carreras i Carles, oncle de Rosa de Carreras, amb qui va mantenir un llarg plet judicial en reclamació de l'heretat dels Carreras. Va viure entre Figueres i Barcelona
4. *Rafel Vergés Brugat (213 rals 11 diners)*. Fill de Miquel Vergés, sastre, i de Margarida Brugat, de Cabanes, Rafel Vergés (Cabanes,1714-Olot,1795) era notari. El 1742 exercia a Castellfollit de la Roca i després va passar a Olot. El 1744 es va casar amb Mariàngela Casellas, filla del notari de Besalú. No hi constància que haguessin deixat descendència.

RESIDENTS EN D'ALTRES POBLACIONS, SENSE VINCULACIÓ DIRECTE A CAP LLINATGE DEL POBLE

1. *Josep de Terradas (1.598 rals 20 diners)*. Hisendat resident a Figueres, amb avantpassats a Vilabertran, cosa que explicaria que fos propietari de masos i terres, situats majoritàriament al marge dret de la Muga. Possiblement sigui Josep de Terradas, ciutadà honrat de Barcelona, casat amb Teresa Rosselló. El 1760 la seva filla Maria Teresa Terradas Rosselló es casava a Vilabertran amb Josep Albert Xiberta, doctor en dret de Castelló d'Empúries, originant la nissaga dels Albert-Terradas que el 1767 van aixecar l'edifici on ara hi ha el Museu del Joguet.
2. *Josep de Cremadells (525 rals 20'5 diners)*. Hisendat amb gran nombre de propietats a la comarca. Possiblement sigui Josep de Cremadells Sala Cruz Mach i Mitjavila, burgués, noble de Perpinyà, resident a Sant Llorenç de Cerdans. També era l'amo del l'heretat anomenada casa Mitjavila, del Camí Real, de la parròquia de Llers que degué obtenir per matrimoni. En aquests anys Joan Aguer i Aguer (1730-1783) i la seva esposa Mariàngela Labori Ramis estaven de masovers en aquest mas de Josep de Cremadells. El 1783 «Josep de Cremadells Sala Cruz Mach y Mitjavila, burgués, noble de Perpignan, en la villa de Saint Laurent de Cerdans domiciliado, y otros, contra el ayuntamiento del lugar de Cabanes y otros sobre la posesión de hacer pacer el ganado propio y de los colonos y aparceros en las hierbas de las tierras yermas, comunales y en las riberas de los ríos Muga y Llobregat del término de Cabanes y también de leñar en las mismas tierras» (ACA,REAL AUDIENCIA,Pleitos civiles,553)
3. *Josep d'Avinyó (318 rals 11 diners)*. Hisendat de la casa Avinyó de Peralada. És probable que tingués lligams familiars amb Rosa de Carreras d'Avinyó, filla de Martí Carreras Carles, de Cabanes, i Josepa d'Avinyó Mach, de Peralada.
4. *Francesc Olivés Ferraró (310 rals 2 diners)*. Vilarnadal. Possiblement fos Francesc Olivés Frigola casat amb Francesca Ferraró Genover, filla de Jaume Ferraró Jordà i Paula Genover.
5. *Jeroni Puigferrer (259 rals 8 diners)*. Vilabertran. Podria ser el pare de Caterina Puigferrer Casanoves, de Vilabertran, esposa de Rafel Aguer i Aguer.
6. *Bernat Oliva (213 rals 23 diners)*. Peralada. Possiblement sigui un Bernat Oliva de Peralada que el 1748 es casava amb Jerònima Bech, també de Peralada, i el 1750 amb Margarida Vinyes, de Sant Miquel de Fluvià.

7. Col·legiata de Vilabertran (175 rals 6 diners)

ÍNDICE DE CONTRIBUENTS

INDICE Y DEMOSTRACION DE LA CANTIDAD DE CATHASTRO QUE HA DE SATISFACER CADA CONTRIBUYENTE DE ESTE PUEBLO AL AÑO POR TODOS LOS RAMOS DE ESTE REAL IMPUESTO (FOLIS: 446-503)

Cada fitxa conté el nom del contribuent i la relació de finques, cases, bestiar i personal al seu càrrec, amb l'import a tributar per cada concepte.

N.º 128

Índice y demostracion de la Cantidad de Cathastro que ha de Satisfacer cada contribuyente de este Pueblo al año por todos los Ramos de este R.^l Impuesto

1.ª R.^l Arad. N.º Arad.

de la pieza a tierra D			
Numero . . .	334	1	6 . . . 24
De por la a num. ^o	370	1	6 . . . 4
De G. la a num. ^o	544	1	3 . . . 34
De G. la a num. ^o	566	1	13 . . . 12
De G. la a num. ^o	570	1	24 . . . 3
De G. la a num. ^o	585	1	30 . . . 42
De G. la a num. ^o	617	1	3 . . . 13
De G. la a num. ^o	644	1	4 . . . 24
De por la a num. ^o	655	1	11 . . . 18
De G. la a num. ^o	658	1	6 . . . 20 1/2
De G. la a num. ^o	672	1	11 . . . 9 1/2
De por la a num. ^o	692	1	7 . . . 15
De G. la a num. ^o	716	1	17 . . . 10 1/2
De G. la a num. ^o	782	1	10 . . . 16 1/2
De G. la a num. ^o	870	1	1 . . . 24
De G. la a num. ^o	881	1	6 . . . 9
De G. la a num. ^o	888	1	30 . . . 22
De G. la a num. ^o	898	1	8 . . . 16
De G. la a num. ^o	905	1	7 . . . 22
De G. la a num. ^o	927	1	4 . . . 7 1/2
De G. la a num. ^o	946	1	4 . . . 3
De G. la a num. ^o	958	1	132 . . . 16
De G. la a num. ^o	962	1	59 . . . 23 1/2
De G. la a num. ^o	966	1	17 . . . 8
De G. la a num. ^o	974	1	6 . . . 9
De G. la a num. ^o	977	1	10 . . . 20
De G. la a num. ^o	982	1	13 . . . 18
De G. la a num. ^o	1020	1	13 . . . 18
De G. la a num. ^o	1024	1	14 . . . 1 1/2
De G. la a num. ^o	1032	1	14 . . . 1 1/2
De G. la a num. ^o	1039	1	10 . . . 10
De G. la a num. ^o	1043	1	4 . . . 3 1/2
De G. la a num. ^o	1056	1	60 . . . 19
De G. la a num. ^o	1060	1	47 . . . 10 1/2
De la Casa por el y gan.	150		
de num. ^o 1	100		

837 . . . 1

837 . . . 1

837 . . . 1

RESUM DE LES FITXES DELS DEU MAJORS CONTRIBUENTS

JOSEP DE TERRADES (FIGUERES), foli 498. Tributa: **1.598 rals 20** diners per:

- vint-i-cinc parcel·les. Total: 1.300 rals 20 diners
- quatre cases (núm. 123, 124, 126 i 131) amb el seu personal i bestiar: L'Aigueta, 55 rals; Mas Gitano, 109 rals 18 diners; Mas Llastí, 80 rals 18 diners i Corral del Comte, 52 rals 12 diners. Total: 298 rals. Masovers: Francesc Riera (Mas Llastí), Jaume Pujol (Corral del Comte), Francesc Alai (Mas Gitano)

JAUME PONT I CASADEVALL (CABANES), foli 482. Tributa: **994 rals 13** diners per:

- trenta-quatre parcel·les: 670 rals 9 rals
- tres cases (núm. 56, 127, 133)+personal: 154 rals 12 diners, 86 rals 18 diners i 82 rals 12 diners (total: 324 rals 4 diners). Masovers: Francesc Roca (Sant Feliu), Felicià Terrats (Mas del Porxo)

RAFEL AGUER I AGUER (CABANES), foli 446. Tributa: **837 rals 1** diner per:

- trenta-quatre parcel·les: 685 rals 1 diner (aproximadament)
- dues cases (núm 4 i 22) amb el seu personal i bestiar: 152 rals (aproximat). Masovers: Esteve i Joan Labori

VENTURA ANGLADA (FIGUERES-CABANES), foli 447. Tributa: **551 rals 6'5** diners per:

- set parcel·les: 438 rals 5 diners
- casa núm. 125 amb el seu personal i bestiar: 113 rals 6 diners (Mas Maimó). Masover: Esteve Llorens

ROSA DE CARRERAS (OLOT-CABANES), foli 459. Tributa: **537 rals 22'5** diners per:

- vint-i-sis parcel·les: 447 rals 10'5 diners
- casa núm. 109, amb el seu personal i bestiar: 90 rals 12 diners (antiga casa de can Carreras).

JOSEP DE CREMADELLS (ST. LLORENÇ DE CERCANES), foli 456. Tributa: **525 rals 20'5** diners per:

- vint-i-sis parcel·les: 405 rals 8'5 diners
- dues cases (núm. 20 i 68) amb el seu personal i bestiar: 120 rals 12 diners. Masover: Joan Labori

ANTONI DE CARRERAS (BARCELONA-CABANES), foli 455. Tributa: **519 rals 16** diners per:

- vint-i-tres parcel·les: 432 rals 4 diners
- casa núm. 18 amb el seu personal i bestiar: 87 rals 12 diners rals (possiblement sigui la masoveria de can Carreras). Masovers: els germans Jaume i Joan Brusés
 - Entre Rosa i Antoni l'heretat de can Carreres tributa: **1057 sous 14'5 diners**

CLARA RAMIS (CABANES), foli 491. Tributa: **465 rals 7'5** diners per:

- divuit parcel·les: 398 rals 7'5 diners
- dues cases (núm. 106 i 132) amb el seu personal i bestiar: 67 rals (una d'elles és el Mas de la Caseta, llavors deshabitat)

MARIA ROCA (CABANES), foli 491. Tributa: **442 rals 3 diners** per:

- vint-i-sis parcel·les: 370 rals 21 diners
- casa núm. 108, amb el seu personal i bestiar: 72 rals 6 diners (Mas Roca)

VICENÇ ROQUI (CABANES), foli 489. Tributa: **388 rals 16'5 diners** per:

- vint-i-dues parcel·les: 299 rals 10,5 diners
- casa núm. 67 amb el seu personal i bestiar: 89 rals 6 diners

RELACIÓ NOMINAL DE TOTS ELS CONTRIBUENTS

Rafel Aguer – Josep Abat – Lambert Arnau – Ventura Anglada (Figueres) – Josep d'Avinyó (Peralada) – Antoni Adroher (Figueres) – Josep Alomar? (Vilabertran) – Ventura Albert (Figueres) – Lambert Arolas (Llers) – Antoni Ascaró (Figueres) – Francesc Amicot (Figueres) – Manel Aimà (Vilabertran) – Esteve Argelaga (Figueres) – Pere Arenoles (Figueres) – Salvi Armans (Figueres) – Joan Aulet (Figueres) – Lambert Alsina (Vilabertran) – Joan Albert (Vilabertran) – Esteve Agulló (Peralada?) -Joan Aguer (Llers-Cabanes) Joan Brusés – Jaume Barrali, major – Rafel Brugat – Andreu Bracumart – Anna Busquets (Biure) – Josep Brugat – Jaume Barrali, menor, de la plaça – Jaume Bascu – Maria Barrera?, viuda – Joan Bascu – Pere Bru – Pere Brugat – Pere Batlle (Vilabertran) – Pau Bardés (Vilabertran) – Josep Bosch (Vilabertran) – Josep Bodó (Figueres) – Josep Bué (Bohee) (Vilabertran) – Anna Buach (Figueres) – Francesc Busquets (Figueres) – Joan Bordas (Vilabertran) – Quirch Bofill (Figueres) – Miquel Bargau (Figueres) – Jaume Berenguer (Vilabertran) - ? Barrera (Figueres) – Francesc Bosch (Figueres) – Francesc Baró (Vilabertran) – Josep Buadella (Figueres) – Quirch Bonal (Figueres) - Narcís Bosch (Figueres) – Josep Borrassola? (Figueres) – Pere Bordas – Pau Brugat – Jaume Bruel – Francesc Barris (Montroig) – Jaume Bonal (Llers) – Dr. Gerard Bordas (Barcelona) – Francesc Balot (Peralada) – Joan Barris (Biure) – Joaquim Buach (Llers) – Pere Barrali – Isabel Costa Pallicer – Francesca Cullell – D. Antoni de Carreras (Barcelona) – D. Josep Cremadells (Sant Llorenç de Cerdans) – Antoni Castañer – Joan Costey – Miquel Castañer – Esteve Capdevila (Castelló) – Jaume Collell – Isabel Cardoner – Josep Cluells – Pere Antoni Capdevila – Pere Carbonell – Jeroni Comas – Francesca Calvet i Nou – Isabel Coll – Sebastià Casadellà? - Da. Rosa de Carreras (Olot) – Il. Sr. Comote de Peralada – Francesc ? (Vilabertran) – Ventura Cantenys (Vilabertran) - Col·legiata de Vilabertran – Miquel Casals (Vilabertran) ara Llorenç – Caterina Cabanes (Vilabertran) – Francesc Clos (Vilabertran) – Agustí Clapés Capnegre (Figueres) – Ramon Costa (Lladó) – Miquel Cortada (Figueres) – Jaume ? (Figueres) – Antoni Clos ? (Vilabertran) – Josep Cros (Vilabertran) – Joan Casadevall (Figueres) – Francesc Claramunt (Figueres) – Josep Colomer (Vilabertran) – Martí Cantrà (Figueres) – Jaume Canet (Vilabertran) – Francesc Canet (Figueres) – Bautista Cuderc (Figueres) – Josep Casabroch (Figueres) – Miquel Carbonell (Vilabertran) – Pere Calciner (Vilabertran) - Josep Camps (Figueres) – Jaume Colomer (Vilabertran) – Antoni Cortada (Vilabertran) – Antoni Cortada (Vilabertran) – D. Salvador Camps (Vilabertran) – Mateu Camallarga (Figueres) – Antoni Cayró (Figueres) – Francesc Comas (Figueres) – Antoni Clavaguera (Figueres) – Josep Carbonell (Vilabertran) – Miquel ? (Figueres) – Miquel Corretger (Vilabertran) – Agustí Cusí – Caterina Capdevila – Josep Castañer (Llers-ara Cabanes) – Miquel Casamitjà – Josep Comas (Llers) – Josep Clos (Peralada) – Joan Comas (absent) – Comú de Cabanes – Anna M. Duch, vídua – Josep Dedeu (de Deu) – Joan Dunés? (Vilabertran) – Antoni ? (Figueres) – Bernard Dalfó (Figueres) – Josep Domonjó, major (Llers) – Miquel Doble? (Figueres) – Isidre Daunis (Vilabertran) - Gregori Dalmau (Llers) – Dalmau (Les Escaules) – Antoni Daumi ?

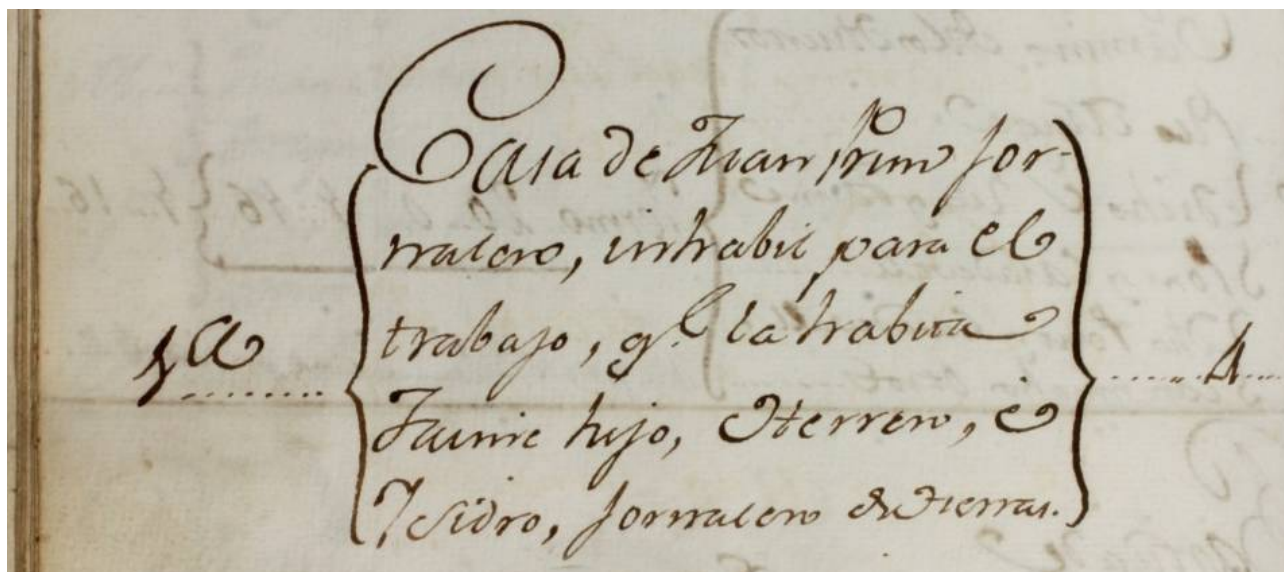
(Darnius) – Pere Figa – Llúcia Fortià – Pau Fortià – Jaume Frasquet – Martí Fages – Jaume Font – Joan Fontacava (Vilabertran) – Joan Ferraró (Vilabertran) – Dr. Marià Ferrer (Figueres) – Teresa Font (Figueres) – Francesc Fontacava (Vilabertran) – Pere Feu (Figueres) – Josep Fontana (Figueres) – Crispín Ferrer (Vilabertran) – Domènec Font (Figueres) – Rafel Floreta (Figueres) – Josep Ferrer (Vilabertran) – Vicenç Frasquet – Jaume? Fàbrega (Vilabertran) – Isidre Font (Vilatenim) – Julià Fortiana (Llers) – Rv. Josep Figueres (Sant Llorenç de Cerdans) – Josep Galceran Soler – Llorenç Grau – Jaume Galceran Soler – Jaume Grau – Anna M. Gastó – Jacint Garcés (Figueres) – Esperança Galdrich (Figueres) – Hereus de Baptista Gamot? (Figueres) – Silvestre Gafaus? (Figueres) – Valeri Guipuló (Figueres) – Felip Gelabert (Figueres) – Salvi Guixeras (Figueres) – Joan Giralt (Figueres) – Joan Germà – Pere Garriga (Llers) – Maria Gironella – Salvador Gadilla (Llers) – Joan Guinar? (Agullana) – Francesc Guillamet (Llers) – Hospital de Cabanes – Miquel Hortal – Cebrià Heras – Marià Hortal – Jaume Hilari (Figueres) – Josep Hilari (Vilabertran) – Pere Hilari (Vilabertran) – Esteve Jua? (Figueres) – Carles Hilari (Vilabertran) – Miquel Hilari (Vilabertran) – Narcís Hilari (Vilabertran) – Miquel Junqueras (Vilabertran) – Baldiri Isern (Figueres) – Maria Àngela Hilari (Vilabertran) – Rafel Hilari (Vilatenim) – Joan Labori – Vicenç Lloveras (Castelló) – Narcís Lliuró – Josep Labori – Marià Llanet – Jaume Leonart – Narcís Labrosa (Figueres) – Joan Llobet (Figueres) – Ignasi Llach (Peralada) – Josep Llanet – Jaume Mallol – Llúcia Miró – Jaume Matas – Miquel Matas – Joan Martí – Rosa Maurici – Miquel Massot – Jaume Mercader – Bartomeu Muné (Vilabertran) – Gregoro Margay (Figueres) – Joan Malé (Vilabertran) – Josep Maselis (Vilabertran) – Pere? Molinet (Figueres) – Ramon Marquès (Figueres) – Antoni Molinet (Figueres) – Miquel Merla (Vilabertran) – Marià Montserrat (Vilabertran) – Narcís Massot (Vilabertran) – Domènec Malé (Vilabertran) – Domènec Masjuan (Vilabertran) – Miquel Massot, menor – Joan Montaner (Figueres) – Miquel Mató? (Figueres) – Ignasi Morell (Figueres) – Francesc Moner (Vilabertran) – Jaume Miró (Figueres) – Joan Marcè (Boadella) – Jaume Miró – Miquel Municoy (Marçà) – Pere Matas – Caterina Marcó, vídua – Josep Massanet i Satlla (Avinyonet) – Andreu Massanet (Figueres) – Josep Mariell Pujol (Vilatenim) – Gerard Nadal (Figueres) – Francesc Noguer (Vilabertran) – ? Oliver – ? Oliva – Bernat Oliva (Peralada) – Miquel Oliva – Magdalena Oliver Massot – Francesc Olives i Ferraró (Vilarnadal) – Ventura Oriol (Figueres) – Dr. Josep Hortensi (Garriguella) – Isidre Oliva (Vila-sacra) – Pere Oliva, soldat – Joan Prim – Salvi Pujol (Rabós) – ? Pujol (Peralada) – Margarita Puig? – Pere Pagès – Josep Pomés – Anna M. Pastoret – Josep Pijoan – Jaume Pont i Casadevall – Maria Pomés, vídua – Jaume Pagès i Arnall – Maria Planas, vídua de la Plaça – Josep Pi – Maria Puig – Jaume Pijoan – Narcís Prim – Maria Planas, vídua – Andreu Pagès – Josep Pagès – Jaume Pinadell (Vilabertran) – Pere Pou (Vilabertran) – Miquel Privat (Figueres) – Jeroni Puigferrer (Vilabertran) – Vicenç Pou i Cabanes (Verges) – Miquel Palé (Figueres) – Gertrudis Pellicer (Vilabertran) – Josep Pujolar (Llers) – Joan Pujarniscla (Figueres) – Baldiri Pujol (Figueres) – D. Josep Piferrer (Figueres) – Ventura Perxas (Figueres) – Narcís Prim (Figueres) – Antoni Parés (Figueres) – Francesc Pibernat (Vilabertran) – Jaume? Puigferrer (Garriguella) – Pere Parera (Figueres) – Ventura? Prat (Figueres) – Da. Josep Puig (Figueres) – Joan? Pujol (Figueres) – Antoni Pujol (Vilabertran) – Carles Puig (Figueres) – Antoni Pujol (Figueres) – Narcís Prats (Figueres) – Ma... Paiola? (Figueres) – Ventura Puig i Aglàs (Figueres) – Pere Picada (Castelló) – Pere Pagès i Genís (Figueres) – Manela Perxas (Figueres) – Antoni Pla (Figueres) – Antoni Palé (Figueres) – Marià Planas (Llers) – Vicenç Planas – Pera Pla (Boadella) – Pont i Casadevall – Puig, menor – Maria Rosa ?, vídua – Gragori Pi (Llers) – Vicenç Portas i Sive... (Llers) – ? Quintana (Vilabertran) – ? ? (Vilabertran?) – Pere Revardé – Vicenç Roqui – Jaume Roca (Castelló), ara Joan Prim – Francesc Riera, ara Josep Solà – Joan Revardé – Salvador

Roure? - Clara Ramis, vídua – Maria Roca, vídua – Miquel Rodó – Francesc Roca – Gaspar Riera (Figueres) – Pere Rubies (Cadaqués) - ? Reig (Vilabertran) – Francesc Reig (Vilabertran) – Joan Reixac (Figueres) – Josep Reinal (Vilabertran) – Jaume Rosés (Castelló) – Josep Ramonet (Figueres) – Jeroni Rossell (Figueres) – Joan Roca (Figueres) – Francesc Ricart (Figueres) – Manel? Rodó (Vilabertran) – Baldiri Roy (Vilabertran) – Marià Rost (Figueres) – Pere Ros (Sant Llorenç de la Muga) – Bartomeu Ros (Sant Llorenç de la Muga) – Josep Ramis – Ventura Soler – Miquel Sot (Llers) – Sagristia de Cabanes – Francesc Soler i Galceran – Pere Suñer, cirurgià – Esteve Sala (Vilabertran) – Josep Sala (Vilabertran) – Josep Serra (Vilabertran) – Antoni Sans (Figueres) – Jaume Serra (Vilabertran) – Ignasi Salom (Figueres) – Joan Serra (Vilabertran) – Anna Serra (Figueres) – Joan Serra (Vilabertran) – Antoni Salabert (Vilabertran) – Narcís Sardà (Figueres) – Joan Serra Ballestà (Figueres) – Josep Senés (Figueres) – Pau Serra (Figueres) – Antoni Serra (Vilabertran) – Rafela Serra (Vilabertran) – Josep Serra (estanyol de Castelló) – Margarida Serra i Maroy, vídua – Ventura Simon i Lavall (Llers) - Lluís Saubà (Figueres) – Joan Serra (Banyuls) -Gil Sivecas (Llers) – Miquel Tuègols – Pere Torrent – Fèlix Tuègols – Josep de Terrades (Figueres) – Miquel Triadú (Figueres) – Vicenç Trilla (Vilabertran) – Isidre Trinquet (Figueres) – Sr. de Fèlix Tarrué (Figueres) – Margarida Triells (Figueres) – Josep Trilla (Vilabertran) – Josep Trill (Figueres) – Miquel Traiter (Vilabertran) – Ramon Trill (Figueres) – Bartomeu Tretzena (Llers) – Francesc Trahin i Vilardell (Arenys) – Pere Valls (Vilabertran), ara Ramon Perxés – Caterina Valls – Miquel Valls – Miquel Viñas i Roqui (Vilabertran) – Jaume Viñas (Torroella de Fluvià) – Antoni Vergés (Vilanova) – Rafel Vergés (Olot) – Josep Vergés (Vilarnadal) – Josep Viñas (Vilabertran) – Coloma Vergés (Vilabertran) – Fèlix Vila (Vilabertran) – Antoni Vicens? (Vilabertran) – Salvador Bonavia (Vilabertran) – Joan Vicens (Vilabertran) – Miquel Viñas (Vilabertran) – Domènec Vila (Figueres) – Pere Viñas (Vilabertran) – Ventura Vergés? (Vilabertran) - Josep Viñas Sastre (Vilabertran) – Josep Vich (Figueres) - Miquel Balent (El Far) – Isabel Vidal – Sebastià Vilanova (Castelló) – Pere Vidal (Les Escaules) – Quirch Valls - Sebastià? Xantaró

HABITATGES

NOMBRE DE LOS DUEÑOS Y DE LOS DEMÁS QUE LAS HABITAN – TRIBUTO ANUAL

DETALL D'UNES QUANTES DE LES 133 FITXES RESSENYADES AL CADASTRE (FOLIS 417 / 445)

Les cases només s'identifiquen per un número correlatiu, per tant són molt poques les edificacions que es poden relacionar amb finques actuals.

Casa 1ª - Joan Prim: *Casa de Juan Prim, jornalero, inhábil para el trabajo, que la habita Jaime hijo, Herrero, i Isidro, jornalero de tierras.* Tributa: 4 rals

Jaume podria ser: Jaume Prim Collell, ferrer, fill de Joan Prim i Victòria Collell. El 1782 es va casar a Cabanes amb Francesca Manyach Saubí, de Besalú

Casa 2ª – Salvi Pujol: *Casa de Salbio Pujol que no se habita, el dueño vive en Rabós.* Tributa: 2 rals

Podria ser Salvi Pujol Fàbrega, moliner, fill de Salvi Pujol i Caterina Fàbrega, moliners de Darnius. Salvi va contraure un segon matrimoni amb Teresa Casademont Reig, soltera de Vilabertran, el 1763, i un tercer amb Úrsula Simon, vídua de Sant Climent Sescebes, el 1766, passant a residir a Rabós.

Casa 3ª – Pere Valls: *Casa de Pedro Valls, residente en Vilabertran, habitada parte de una Muger, a la restante parte no se habita.* Tributa: 6 rals. *Ha passat a Pau Pujol y hara son fill Pera y son germà*

La coincidència amb els cognoms dels propietaris de les cases 1, 2 i 3: Prim i Pujol ens fa pensar que el llistat comença per l'actual carrer Canal, 36.

Pere Valls podria ser fill d'Andreu Valls i Eulàlia Vergés. Casat, el 1731, amb Marianna Labori i, el 1757, amb Teresa Bruguera Fontdecaba, vídua de Vilabertran. El mateix dia es casaven Miquel, fill de Pere Valls i Maria, filla de Teresa.

Casa 4ª – Rafael Aguer: *Casa de Rafael Aguer labrador, que la habita Esteban y Juan Labori, mozos ... Martin Fages yegucero vive a la del nº 46.* Tributa: 10 rals

Aquesta casa és molt probable que es correspongui amb les finques que ara hi al carrer Canal, 22 i 24.

Rafel Aguer i Aguer (Cabanes,1728-1785), fill i hereu d'Antoni Aguer Cervera i Llúcia Aguer Barris, va acumular les propietats de les dues branques dels Aguer. A la seva mort l'heretat Aguer va passar als «Romaguera» pel matrimoni d'Antònia Aguer, la seva hereva, amb Jaume Pont i Puig Casadevall. El 1758, Rafel Aguer s'havia casat amb Caterina Puigferrer i Casanovas, filla de Jeroni Puigferrer i Maria Casanovas, hisendats de Vilabertran.

Els Labori i els Aguer tenien relacions familiars. Dos germans Labori van contraure matrimoni amb dos germans Aguer: Maria Aguer i Aguer, una de les germanes de Rafel, el 1765 es casà amb Joan Labori Ramis i Joan Aguer i Aguer, també germà de Rafel, el 1760, es va casar amb Mariàngela Labori Ramis.

Casa 46ª. *Casa propia de Martin Fages su tributo 2. Havitada por el mismo hi personal menor, 25.* Tributa: 2+25 rals. *Passada a Pau Fortià.*

Casa 5ª – Joan Labori: *Casa de Juan Labori, vive a la del nº 20, habitada de Jaime Miró, Jornalero.* Tributa: 6 rals

Casa nº 20: *Casa propia de Joseph de Cremadells residente en Sn. Llorens Sardàs su tributo 9. Havitada por Juan Lavori masovero hi personal maior, 45. Por el personal menor de Juan Germà mozo, 25. Por seis Bueyes, 9. Por dos cerdos, 1'12.* Tribut total: 89 rals 12 diners

Hi havia una estreta relació entre els Aguer, els Labori i Josep de Cremadells. Joan Aguer i Aguer junt amb la seva esposa Mariàngela Labori Ramis van ser els masovers d'una de les propietats que Josep de Cremadells tenia a Llers. Possiblement aquest masover que vivia a la casa núm. 20 fos Joan Labori Ramis, casat amb Maria Aguer i Aguer.

Casa nº 13 – Hospital: *Casa propia del Hospital de Cabanas de antes el año 1716 havitada por Jaime Pijoan jornalero y hospitalero hi personal menor, 25. Por un jumento, 1. Y parte con el Dr. Juan Bonavia medico viejo.* Tribut total: 26 rals

El sobrenom d'hospitaler o espitaler que encara conserva la família Pijoan deu venir d'aquest antic càrrec d'un avantpassat.

Casa nº 18 – Antoni de Carreras: *Casa propia de Dn Antonio Carreras residente en Barcelona su tributo 9. Por personales maior y menor de Juan y Jaime Bruses hermanos masoveros, 70. Por quatro Bueyes, 6. Por un jumento, 1. Por dos cerdos, 1'12.* Tribut total: 87 rals 12 diners.

Aquesta casa podria ser la masoveria de can Carreras, c/ Canal,18-plaça de l'Oli.

Antoni de Carreras i Carles era oncle de Rosa de Carreras i d'Avinyó amb qui va mantenir un llarg plet per determinar la propietat de l'herència de Martí de Carreras i Carles, germà d'Antoni i pare de Rosa. Martí va morir molt jove, quan la seva filla Rosa només tenia 6 anys, per aquest motiu l'oncle es devia considerar l'hereu legítim.

Per cronologia, els germans Brusés serien Joan i Jaume Brusés Vergés, nats a Cabanes el 1745 i 1757.

Casa nº 22 – Rafael Aguer: *Casa propia de Rafael Aguer su tributo 2. Inhavitada.*

Casa nº 56 – Jaume Pont: *Casa propia de Jaime Pont y Casadevall su tributo 12. Havitada por el mismo, su personal maior, 45. Por quinze cavallos, 45. Por un jumento, 1. Por dos cerdos, 1 ral 12 diners. Por dos personales menores de su hijo Joseph y Pedro Calvet yeguacero, 50. Tribut total: 154 rals 12 diners.*

Segurament es correspondria amb les cases 12 i 14 del Carrer Canal.

Aquest Jaume Pont seria Jaume Pont Germànic Molar (Pont de Molins, 1732?-Cabanes, 1787), major, casat amb Francesca Puig Casadevall Gorgot (Cabanes, 1725-1789). Josep Pont, el fill, hauria nascut a Pont de Molins el 1757. Degué morir jove ja que l'hereu va ser el seu germà Jaume, nat a Cabanes l'any 1759.

Casa nº 57 – Rafael Vergés: *Casa propia Rafael Verges residente en Olot su tributo 4. Inhavitada. Tributa: 4 rals.*

Possiblement sigui Can Vanover, Canal, 16

Rafel Vergés Brugat (Cabanes, 1714-Olot, 1795) va ser notari a Castellfollit de la Roca, Tortellà i després a Olot. El 1744 es casà, a Besalú, amb Mariàngela Casellas Aldarich, filla d'un notari de Besalú. Miquel Vergés, pare de Rafel, que va ser masover de l'heretat de Sant Feliu, va viure a Cabanes fins el 1724 quan es va casar, en segones núpcies, amb Maria, una vídua d'Olot.

Casa nº 83 – Francesc Riera: *Casa propia de Francisco Riera su tributo 3. Havitada por Joseph Ramis inhavil. Por el personal menor de su hijo Joseph, Zapatero, 25. Por un jumento, 1. Tribut total: 29 rals.*

En Josep, sabater, devia ser era Josep Ramis Capdevila (1751-1816), fill de Josep Ramis Vilanova i Maria Capdevila Martí. Quan el 1776 es va casar amb Marianna Bosch Mir, el capellà el descriu com a «jove sabater».

Casa nº 100 – Joan Bascu: *Casa propia de Juan Bascu su tributo 3. Havitada por el mismo inhavil. Por un jumento, 1. Por el personal menor de su hijo Joseph, 25. Tribut total: 29 rals.*

Devien ser Joan Bascu Planes (1728-1794) i el seu fill Josep Bascu Cantenys (1763-1822).

Casa nº 106 – Clara Ramis: *Casa propia de Clara Ramis viuda su tributo 10. Havitada por la misma y su hijo, estudiante. Por quatro Bueyes, 6. Por dos personas menores Mariano Ramis, su cuñado y Joseph Pugarniscle, yerno, 50. Tribut total: 50 rals.*

Clara Ramis és Clara Clarà Sagas (1732?-1790), vda de Rafel Ramis Vilanova (1728-1779). El seu cunyat era Marià Ramis Vilanova (*1733) que sembla que no es va casar i Josep Puigarniscle Guitart, el seu gendre, casat amb Jerònima Ramis Clarà (*1744).

Casa nº 108 – Maria Roca: *Casa propia de Maria Roca su tributo 10. Por dos personales menores de Pedro Serra y otro, mozos, 50. Por seis Bueyes, 9. Por un jumento, 1. Por 3 cerdos, 2'6. Tribut total: 72 rals 6 diners.*

Maria Roca (+1780), era Maria Sorrell, vídua de Narcís Miquel Roca, àlies Narcís Roca Miquel (Lladó, 1726-Cabanes, 1778). Narcís Miquel Roca era fill de Josep Miquel de Lladó i de Margarida Roca, l'hereva del mas Roca de Cabanes, per aquest motiu els fills d'aquesta parella portaven el cognom matern per mantenir el nom del mas de Cabanes.

La finca ocupava el que ara són les Voltes, can Cufí, ca la Lina i fins a can Porterias.

Casa nº 109 – Rosa de Carreras: *Casa propia de Dª Rosa Carreras residente en Olot, su tributo 12. Havitada por Josep Oliva masovero hi personal maior, 45. Por quatro Bueyes, 6. Por un jumento, 1. Por dos cerdos, 1 ral 12 diners. Por el personal menor de su hijo Carlos, 25. Tribut total: 90 rals 12 diners.*

Rosa Carreras d'Avinyò (1738-1810), hereva de can Carreras, estava casada a Olot amb Ignasi Conill Carreras, un seu cosí llunyà.

La finca devia ser l'antiga casa Corcoll que s'aixecava al mateix lloc on ara hi ha el casal de can Carreras.

Casa nº 115 - Pere Sunyer: *Casa propia de Pedro Suñé cirujano su tributo 4. Havitada por el mismo hi personal maior, 45. Por su jumento 1. Tribut total: 50 rals. Ara es de Joseph Revarde y Rodes.*

Tomàs Sunyer (Torroella de Montgrí, 1702-Cabanes, 1765) va ser metge de Cabanes des de l'any 1731. El seu fill i hereu, Pere Sunyer Segàs (Cabanes, 1738-1797), també va exercir de cirurgia al poble, on va residir fins a la data de la seva mort, el 21 de febrer de 1797.

Casa nº 117 – Francesc Roca: *Casa propia de Francisco Roca su tributo 2. Inhavitada. Tribut total: 2 rals. Pasat a Francisco Pages*

Podria ser un Francesc Roca, masover, que el 1784 moria als 50 anys d'edat, possiblement el masover del mas de Sant Feliu.

RELACIÓ DE TOTES LES CASES AMB ELS NOMS DELS HABITANTS OBLIGATS A TRIBUTAR

1. Joan Prim, jornaler inhàbil. Habitada pel seu fill Jaume, ferrer, i Isidre, jornaler
2. Salvi Pujol, deshabitada. L'amo viu a Rabós
3. Pere Valls que viu a Vilabertran. Habitada en part per una dona. Passà a Pau Pujol, i ara al seu fill Pere i el son germà
4. Rafel Aguer, pagès. Habitada per Esteve i Joan Labori, mossos
5. Joan Labori. Habitada per Jaume Miró, jornaler. Joan Labori viu a la casa 20
6. Isabel Costa Pallicer. Habitada per ella, el seu marit Francesc, inhàbil, i el seu fill Miquel
7. Francesca Collell, vd. Habitada per ella i el seu fill Josep
8. Caterina Valls. Habitada pel seu fill Quirch
9. Pau Pujol. Habitada per Miquel Massot, menor, jornaler. El propietari viu a Peralada
10. Caterina Valls, vd. Habitada per ella
11. Margarida Puig. Habitada per ella amb Francesc Campins, el gendre. El 1775 Francesc Campins, de Peralada, s'havia casat amb Rosa Puig Cruanyes, filla de Sebastià Puig i Margarida Cruanyes.
12. Joan Brusés. Deshabitada
13. Hospital de Cabanes. Habitada per Jaume Pijoan, hospitaler i el Dr. Joan Bonavia, metge
14. Pere Pagès, jornaler. Habitada per ell
15. Pere Figa. Habitada per ell
16. Josep Abat. Habitada per ell i el seu fill Salvi
17. Josep Pomés, jornaler inhàbil. Habitada pel seu fill Antoni
18. D. Antoni de Carreras (Barcelona). Habitada pels germans Joan i Jaume Brusés, masovers
19. Jaume Mallol. Habitada per ell i el seu fill Francesc
20. Josep de Cremadells (S. Llorenç de Cerdans). Habitada per Joan Labori, masover i Joan Germà, mosso
21. Anna M. Pastoret. Habitada per Francesc Soler, jornaler
22. Rafel Aguer. Deshabitada
23. Llúcia Fortiana. Habitada per ell i el seu fill Pere
24. Jaume Barrali, major. Habitada per ell. Segurament: Jaume Barrali Pagès, del portal, nat el 1733. Teixidor, casat, el 1756, amb Margarida Petit Fita)
25. Miquel Valls, jornaler. Habitada per ell
26. Vicenç Lloveras (Castelló). Habitada per Francesc Bas, jornaler
27. Rafel Brugat. Habitada per ell i el seu fill Pere
28. Antoni Castañer, jornaler. Habitada per ell
29. Andreu Bracumart. Habitada per ell i el seu fill Francesc
30. Josep Galceran i Soler, jornaler. Habitada per ell
31. Anna Busquets (Biure). Habitada per Pere Bordas, inhàbil, i el seu fill Isidre
32. Llúcia Miró, vd. Habitada per ella i el seu fill Francesc. Agustí Cusí, jornaler viu en una barraca
33. Miquel Hortal, jornaler inhàbil. Habitada pel seu fill Salvi
34. Joan Costey, jornaler. Habitada per ell
35. Pau Fortiana, jornaler. Habitada per ell

36. Llorenç Grau, fuster. Casa de poca utilitat
37. Isabel Costa Pallicera. Habitada per Caterina Capdevila
38. Josep Brugat, jornal·ler. Habitada per ell
39. Miquel Castañer. Barraca habitada per Andreu Homs?, jornal·ler
40. Ventura Soler, jornal·ler. Habitada per ell
41. Jaume Frasset. Habitada per ell
42. Josep Pijoan. Habitada per ell i el seu fill Jaume
43. Esteve Capdevila (Castelló). Habitada per Anna M. Costa, vídua. Francesc Fortià viu en una barraca
44. Joan Oliva, jornal·ler. Habitada per ell
45. Miquel Tuégols. Habitada per ell
46. Martí Pagès. Habitada per ell
47. Narcís Lliuró. Habitada per ell
48. Miquel Viñas i Roqui (Vilabertran). Habitada per Joan Rey, jornal·ler
49. Jaume Viñas (Torroella de Fluvià). Habitada per Josep Llanet i el seu fill Jaume, mut
50. Josep Torrent, inhàbil
51. Jaume Col·lell. Habitada per Salvi Germà
52. Josep Labori, jornal·ler. Habitada per ell
53. Antoni Vergés (Vilanova). Habitada per Pere Traiter
54. Jaume Matas, jornal·ler. Habitada per ell
55. Miquel Matas. Deshabitada
56. Jaume Pont i Casadevall. Habitada per ell, el seu fill Josep i Pere Calvet, eugasser
57. Rafel Vergés (Olot). Deshabitada
58. Josep Vergés (Vilarnadal). Habitada per Joan Xantaró, jornal·ler i el seu fill Sebastià
59. Maria Pomés, vídua. Habitada per ella i el seu fill Jaume
60. Miquel Matas. Habitada per ell
61. Isabel Cardoner. Habitada per ella i el seu fill Pere
62. Pere Revardé, paleta. Habitada per ell
63. Francesc Oliva. Habitada per Llorenç Solà
64. Joan Martí, pagès. Habitada per ell i Josep Hortal, fuster
65. Jaume Pagès i Arnall. Habitada per ell i el seu fill Ventura
66. Cebrià Heras. Habitada per ell
67. Vicenç Roqui. Habitada per ell i Marià, mosso
68. D. Josep de Cremadells (S. Llorenç de Cerdans). Habitada per Jaume Col·lell, inhàbil i el seu fill Pau
69. Jaume Font. Habitada per ell
70. Jaume Barrali, jornal·ler. Habitada per ell. Segurament: Jaume Barrali Castells (1744-1794), de la plaça. Teixidor de lli, casat el 1773 amb Margarida Pomés Labori.
71. Jaume Roca (Castelló). Habitada per Vicenç Frasset, inhàbil
72. Maria Planas de la Plaça. Habitada per ell
73. Jaume Bascu. Habitada per ell, inhàbil, i el seu fill Rafel, jornal·ler
74. Miquel Sol (Llers). Habitada per Narcís Armans
75. Rosa Maurici, vídua. Habitada per ella (Rosa Domejó, vídua de Rafel o Narcís Maurici)
76. Josep Cluells, jornal·ler. Habitada per ell

77. Pere Antoni Capdevila. Habitada per Vicenç Planas
78. Anna M. Duch. Habitada per ella i el seu gendre Pere Matas
79. Pere Carbonell, inhàbil
80. Jeroni Comas, inhàbil. Habitada per ell i Joan Llombart, ferrer
81. Francesca Calvet i Nou. Habitada per ella, el seu marit i Joan Calvet, jornaler
82. Isabel Coll. Habitada per ella
83. Francesc Riera. Habitada per Josep Ramis, inhàbil i el seu fill Josep, sabater
84. Jaume Grau. Habitada per ell
85. Lambert Arnau. Habitada per ell
86. Joan Revardé. Habitada per ell
87. Marià Llançó, inhàbil. Habitada per ell
88. Sagristia. Habitada pel reverent Julià Roca, sagristà
89. Miquel Massot, inhàbil. Barraca
90. Anna Busquets (Biure). Deshabitada
91. Sebastià Casamitja, inhàbil. Habitada pel seu fill Miquel
92. Fèlix Tuègols. Habitada per ell i el seu fill Josep
93. Josep Pi, jornaler. Habitada per ell i el seu fill Josep
94. Jaume Hilari (Figueres). Deshabitada
95. Margarida Puig. Habitada per ella i Francesc Sivecas
96. Maria Barrera, vídua. Habitada per ella
97. Jaume Pijoan. Barraca deshabitada
98. Francesc Soler i Galceran. Habitada per ell i Pere Barrali, jornaler paleta. Pere Barrali Vilanova (1728-1794). Casat, el 1765, amb Orosia Roca Miquel i, el 1772, amb Francesca Germà Terrats.
99. Pere Antoni Capdevila. Habitada per ell i Miquel Castañé, mosso
100. Juan Bascu, inhàbil. Habitada per ell i el seu fill Josep
101. Pere Bru. Habitada per Abdó Serra, jornaler
102. Narcís Prim. Habitada per ell, el seu pare Josep i el seu germà Jeroni
103. Salvador Roure, inhàbil. Habitada per ell
104. Bernat Oliva (Peralada). Habitada per Martí Casanova, masover i Marià Güell, teixidor
105. Maria Planas, vídua. Habitada per ella
106. Clara Ramis, vídua. Habitada per ell, el seu fill estudiant, Marià Ramis el seu cunyat i Josep Pujarniscle, el seu gendre
107. Anna M. Gastó, vídua. Habitada per ella i el seu fill Rafel
108. Maria Roca. Habitada per Pere Serra i un altre, mossos
109. Da. Rosa de Carreras (Olot). Habitada per Josep Oliva, masover i el seu fill Carles
110. Miquel Rodó. Barraca, habitada per ell
111. Pere Brugat, teixidor. Habitada pels seus fills, Carles i Pau
112. Miquel Oliva, pobre i inhàbil. Barraca
113. Jaume Lleonart. Habitada per ell
114. Andreu Pagès. Habitada per ell i el seu fill Vicenç: Andreu Pagès Roqui (1733-1816) i Vicenç Pagès Font (*1760), casat el 1777 amb Rosa Carbonell Pujol.
115. Pere Suñé, metge. Habitada per ell
116. Josep Pagès, jornaler. Habitada per ell i el seu fill Josep

- 117. Francesc Roca. Deshabitada
- 118. Magdalena Olivé i Massot, vídua. Habitada per ella i Josep Vidal, el seu gendre
- 119. Miquel Matas. Deshabitada
- 120. Jaume Mercader, jornal·ler. Habitada per ell
- 121. Josep Abat. Deshabitada
- 122. Marià Hortal. Habitada per ell i el seu fill Joan, jornal·ler.

CASAS DE CAMPO (foli 442)

N. 123 – L'Aigueta: *Casa propia de Joseph de Terradas, residente en Figueras, nombrada la Aigueta su tributo 4. Havitada por Domingo Santacreu, jornalero su personal menor, 25. Por un jumento, 1. Por el personal menor de Juan Cavallé, jornalero, 25. Tribut total: 55 rals*

Habitants: Domingo Santacreu, negociant de l'Aigueta, estava casat amb Mariàngela Barris.

N. 124 – Mas Gitano: *Casa propia de Joseph de Terradas, nombrada Manso Gitano su tributo 4. Havitada por Francisco Alay, masovero su personal maior, 45. Por seis bueyes, 9. Por un jumento, 1. Por un cerdo, 18 diners. Por dos personales menores de su hijo Isidro y Andres, mozo, 50. Tribut total: 109 rals 18 diners*

Masovers: Francesc Alay i Caterina Roca amb el seu fill, Isidre Alay Roca, qui el mateix 1779 es casava amb Marianna Montsunyer, de Peralada.

N. 125 – Mas Maimó: *Casa propia de Ventura Anglada, residente en Figueras, nombrada Manso Maimó su tributo 6. Havitada por Estevan Llorens, masovero su personal maior, 45. Por seis bueyes, 9. Por un jumento, 1. Por tres cerdos 2 rals 6 diners. Por dos personales menores de su hijo Estevan y Narciso, mozo, 50. Tribut total: 113 rals 6 diners*

Masovers: Als llibres parroquials no es troba cap rastre de la família Llorens que podria haver vingut d'un altre poble.

N. 126 – Mas Llastí: *Casa propia de Joseph de Terradas, nombrada manso Llastí su tributo 3. Havitada por Francisco Riera, masovero su personal maior, 45. Por cuatro bueyes, 6. Por un jumento, 1. Por un cerdo, 18 diners. Por el personal menor de su hijo, 25. Tribut total: 80 rals 18 diners.*

Masovers: Francesc Riera, natural de Terrades, va morir el 1791 quan tenia 70 anys. Cinc dies abans havia mort la seva esposa Caterina Portas que tenia 59 anys. Els dos encara vivien al mas Llastí.

N. 127 – Mas Sant Feliu: *Casa propia de Jaime Pont y Casadevall nombrada Manso San Feliu su tributo 6. Havitada por Francisco Roca, masovero su personal maior, 45. Por cuatro bueyes, 6. Por un jumento, 1. Por cinco cerdos, 3 rals 18 diners. Por el personal menor de su hijo Joseph, 25. Tribut total: 86 rals 18 diners.*

Masovers: Francesc Roca podria ser Francesc Roca Miquel (Lladó, 1733-Cabanes, 1784), fadrister del mas Roca de Cabanes. Casat, el 1759, amb Maria Rotllans Bardes (Cabanes, 1735)

N. 128 – Molí: *Casa molino de harina del Conde de Peralada havitada por Joseph Suñé, molinero su personal menor, 25. Por un jumento, 1.* Tribut total: 26 rals

El 1779 el comte de Peralada era: Ferran Basili de Rocabertí-Boixadors i Chaves (1745?- Viena, 1805). No tingué descendència legítima ni altra de coneguda. A la seva mort, el patrimoni familiar passà a la neta del seu germà Josep (mort el 1782), Joana (I) de Rocabertí-Boixadors i Cotoner, que la transmeté, per matrimoni, als Dameto.

N. 129 - *Casa propia de Joseph Dedeu. Derruïda.* Tribut: 0 rals

Possiblement sigui: Josep Dedeu, casat amb Marianna Roqui.

N. 130 – Mas Ferraró: *Casa propia de Francisco Oliva y Ferraró residente en Vilarnadal nombrada Manso Ferraró su tributo 4. Havitada por Pedro Bru Masovero su personal maior, 45. Por cuatro Bueyes, 6. Por un jumento, 1. Por tres cerdos, 2 rals 6 diners. Por el personal menor de su hijo Pedro, 25.* Tribut total: 83 rals 6 diners (Possiblement el mas d'en Bella)

Masovers: Serien Pere Bru amb la seva esposa Margarida Maset i el seu fill Pere Bru Maset, que el 1787 es casaria Teresa Casellas Figueres.

N. 131 – Corral del Comte: *Casa propia de Joseph de Terradas residente en Figueras nombrada Corral del Comte su tributo 3. Havitada por Jaime Pujol masovero su personal maior, 45. Por tres Bueyes, 4 rals 12 diners.* Tribut total: 52 rals 12 diners.

Masover: Jaume Pujol Dalí, natural de Llers, casat amb Marianna Gadilla

N. 132 – La Caseta: *Casa propia de Clara Ramis nombrada la Caseta su tributo 4. Inhabitada.* Tribut total: 4

Desabitada.

N. 133 – [Mas del Porxo]: *Casa propia de Jaime Pont y Casadevall su tributo 4. Havitada por Feliciano Terrats masovero su personal maior 45. Por cuatro Bueyes, 6. Por un jumento, 1. Por dos cerdos, 1 ral 12 diners. Por el personal menor de su hijo Marturiano, 25.* Tribut total: 82 rals 12 diners.

Masovers: Felicià Terrats, d'una família de masovers, degué venir a Cabanes per fer-se càrrec de la masoveria. En arribar ja devia ser vidu de Caterina Mates i el 1779 es casà, a Cabanes, amb Agnès Callís, de Vilabertran. Marturià Terrats Matas, hereu del primer matrimoni de Felicià, el 1797 es casava amb Marianna Carbó Almar, de Vilabertran. Un altre dels fills, Sebastià Terrats Matas, el 1804, es casà a Cabanes amb Magdalena Puig Pla, de Vilarnadal, i alguns dels seus descendents encara viuen al poble.

ALTRES TRIBUTS

DECIMADORE

Por la parte de Diezmos que precive el Excelentísimo Sr. Conde de Perelada le corresponde satisfacer 40

Ydem por la tasca de varias partidas que percive «derecho señorial?» le corresponde satisfacer 200

*Por la parte de Diezmo que percive Dn Carlos Puigener y Dorís le corresponde satisfacer 150.
Total: 390 rals*

MOLINO DE ARINAS: Por uno del expresado Sr. Conde de Perelada le corresponde satisfacer 100

CADASTRE 1779: ANNEX

PRECIOS a que se ha considerado cada jornal de tierra y especie ganado para el cargo de Cathastro conforme a lo establecido en el año de 1716.

- el jornal de tierra de 1ª calidad a 6 rals 12 diners*
- el de segunda calidad a 4 rals 12 diners*
- el de tercera calida a 3 rals 12 diners*
- el jornal de viña de 1ª calidad a 6 rals 12 diners*
- el de 2ª calidad a 4 rals 12 diners*
- el jornal de huerto de 2ª calidad a 4 rals 12 diners*
- el jornal de olivares de 1ª calidad a 3 rals 12 diners*
- el de 2ª calidad a 2 rals 12 diners*
- el jornal de yermo de 1ª calidad a 2 rals -*
- el jornal de closas de 1ª calidad a 2 rals -*
- el de 2ª calida Ya a 1 ral -*
- el jornal de bosque de 1ª calidad a 1 ral -*
- Ya el de 2ª calidad a -*
- por cada cavallo macho o mula 3 rals -*
- por cada Buey o Baca 1 ral -*
- por cada jumento 1 ral*
- por cada cerdo o puerco -*
- por cada carnero o obeja -*
- por cada macho cabrio o cabra -*
- por cada colmena -*

Se previene que las tierras de mallol que se han puesto como viña solo se han de cargar como yermo hasta el quarto año de su plantio.

Este Catastro y repartimiento por menor se ha formado en la Contaduria Principal de este Exercito y Principado de Cathaluña a mi cargo a que los Regidores del Lugar y termino de Cabanas del Corregimiento de Gerona han de arreglar la exacción entre sus individuos contribuyentes observando

TOPONÍMIA DEL TERME MUNICIPAL DE CABANES

Font: quatre documents del segle XVIII

1) HERETAT DE CAN CARRERAS (1716)

FONT: ARXIU FAMILIAR DE CAN CARRERAS DE CABANES

Heretat de Francisco de Carreras ab los camps com estan continuats en catastro.

FRANCESC DE CARRERAS I RAGUER (Tàrrrega, 1654-Cabanes, 1740), vidu de Francesca Despuig i Prats (Cabanes, 1631-1715)

Camp de las Moreras – Camp Salitar – Camp hort de Casa - Camp Parer – Camp de las soques - Camp Reliquer - Camp Rosa de tres Corns - Camp Faraginal - Camp davant casa - Camp Ferrer - Camp la Salanca – Camp lo aspre d'en Tosca – Camp los Pujols - Camp Camí dels Carboners – Camp del Sepulcre – Camp la Consetua – Camp les deveses – Camp Aspre de St Feliu – Camp Prat Pagès – Camp Prat hortal – Camp Prat del vescompte – Camp Bosch Clos – Camp Vinar - Camp la Vinya.

Heretat de Anton de Carreras ab los camps trets del original catastro de Cabanes.

ANTONI DE CARRERAS I DESPUIG (? , 1681-Sant Pere Pescador, 1756)

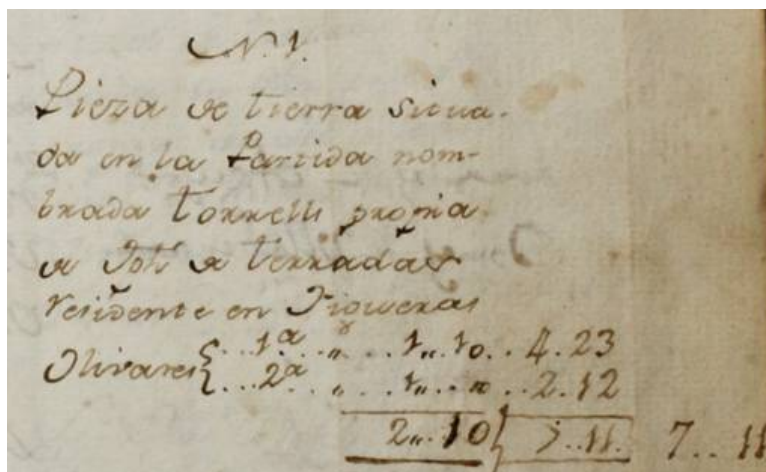
Una era - Altra era dita d'en Roqui - Camp dit mas Genis i codró Vidal - Camp la Arrabasada – Camp Llagoster – Camp de l'Albre - Camp la Tanqueta - Camp Bosch d'en Roqui - Camp dels Verns - Camp - Camp Camí de Masarac - Camp Pujols – Camp herenas - Camp Clos Buach - Camp Closa llarga - Camp - Camp las deveses – Camp Aspre de St Feliu - Camp Prat prop Peralada - Camp Prat d'en Isern - Camp ... - Camp ...ribas – Camp Closa del burro - Camp la Vinça.

2) TERME DE CABANES

FONT: CADASTRE DE 1779 (FOLIS 4 – 416)

PARTIDES O PARATGES

- Torells (folis: 4-30 ; parcel·les: 1-72). Propietaris: la majoria són de Vilabertran

- Pla de la Calçada (1) (folis: 30-43 ; parcel·les: 73-109). Propietaris: gent de Vilabertran, la col·legiata de Vilabertran, Josep de Terrades i altres
- Pla de la Calçada (2) (folis: 43-59 ; parcel·les: 110-161). Propietaris: la majoria són de Figueres i Vilabertran
- La Garriga (1) marge dret de la Muga (folis: 59-74 ; parcel·les: 162-210). Propietaris: Figueres, Vilabertran i altres
- Mas Llastí (foli: 74 ; parcel·la: 211). Arriba fins a la Muga. Propietari: Josep de Terrades, avantpassat dels Albert-Terradas de Figueres
- Pla de la Calçada (3) (al costat de la Muga i del terme de Llers) (foli: 74-103 ; parcel·les: 212-303). Propietaris: Josep de Terradas (posteriorment Maurici Albert Terradas) i d'altres de Figueres. Vilabertran i altres poblacions
- La Garriga (2) (foli: 103-173 ; parcel·les: 304-525)
 - *A partir de la parcel·la 329 sembla que es passa de la Garriga del marge dret de la Muga a la Garriga del marge esquerra (prop del Llobregat).* Propietaris: majoritàriament de Cabanes
- Les Closes de Llobregat (foli: 173-176 ; parcel·les: 526-536)
- Pla de Llobregat (tocant el Llobregat) (foli: 176-178 ; parcel·la: 537-543)
- Els Estanys (foli: 178-180) ; parcel·la: 544-551). Propietaris: Carreras, Pont, Aguer, Brugat i altres, majoritàriament de Cabanes i algun de Vilarnadal
- Llevamans (tocant el Llobregat) (foli: 180-183; parcel·la: 552-559). Propietaris: Carreras, Pont, Aguer, Ramis, Vergés, Brugat i altres, majoritàriament de Cabanes i algun de Vilarnadal
- Salanca (al costat del terme de Peralada) (foli: 183-184 i 185-188 ; parcel·la: 560 i 562-572). Propietari: Jaume Pont, Bernat Oliva de Peralada, Carreras, Cremadells, Rafel Aguer i pocs més
- Els Triacs (al costat del terme de Peralada) (foli:184 ; parcel·la: 561). Propietari: Jaume Pont
- Campassa (al costat del terme de Peralada) (foli: 188 ; parcel·la: 571). Propietari: Josep de Terradas
- Salanqueta (al costat del terme de Peralada) (foli: 188-212 ; parcel·la: 573-646). Molta terra dedicada a closa. Propietaris: Carreras, Jaume Pont, Rafel Aguer, Clara Ramis, Maria Roca, Oliva de Peralada, i algun altre
- Muralla (al costat de la muralla del poble i del rec del Molí) (foli: 213-215 ; parcel·la: 647-653). La majoria de les finques són horts
- Massons (foli: 215-218; parcel·la: 654-664). Propietaris: Carreras, Rafel Aguer, Jaume Pont i altres
- Colomines o Colominar (al costat del terme de Peralada) (foli: 219-221; parcel·la: 665-671). Propietaris: la majoria són hisendats
- Camp de les Eres (foli: 221 ; parcel·la: 672). Propietari: Rafel Aguer
- Camp de Capdevila (foli: 221 ; parcel·la 673). Propietari: Josep de Cremadells
- Closa de Tres Corns (foli: 222 ; parcel·la 674). Propietari: Antoni de Carreras i Vicenç Roqui
- Camp de les Ruelles (foli: 223 ; parcel·la: 676). Propietari: Josep de Cremadells
- Pla del Sepulcre (al costat del terme de Peralada) (foli: 223-224 ; parcel·la: 677-679). Propietaris: Rafel Vergés d'Olot i Jaume Pont
- Grillaters (al costat del Llobregat) (foli: 224-230 ; parcel·la: 680-691)
- El Reliquer (foli: 230-234 ; parcel·la: 692-699). Propietaris: hisendats
- Horts de la muralla (horts) (foli: 234-236 ; parcel·la: 700-702)

- El Pedró (horts) (foli: 236-239 ; parcel·la: 703-710). La finca 710 de Jaume Pont està al costat del seu paller i «barrio» (tancat??)
- Camp Ferrer (al costat del rec del Molí i possiblement prop del mas Ribas) (foli: 240 ; parcel·la: 711). Propietari: Anton de Carreras
- Colomina Gran (al costat de la Muga. Possiblement una gran finca de l'entorn del mas Maimó ja que pagava 324 rals) (foli: 240 ; parcel·la: 712)
- El Salitar (al sud del nucli urbà, tocant el rieral de la Muga, la finca del mas Maimó i la carretera de Figueres) (foli: 241-274 ; parcel·la: 713-779). Propietaris: majoritàriament hisendats. La finca 726, de Maria Roca (després Joan Albert) llinda amb el rec del Molí (E), el rec Vell (Sud) i el rec del Bramador (N)
- El Balcar (foli: 274-305 i 339 ; parcel·la: 780-842 i 929)
- El Romanimar (prop de les terres comunals de la Muga) (foli: 306-320 ; parcel·la: 843-871)
- Les Hortes (foli: 320-334 ; parcel·la: 872-910). Propietaris: comte de Peralada, Maria Roca (després Joan Albert), Carreras, Rafel Aguer, Jaume Pont, Clara Ramis i altres
- Horts del Molí (foli: 334-340; parcel·la: 911-930)
- Camp del Bosc (foli: 340 ; parcel·la: 931). Propietari: Jaume Pont
- Mas de Sant Feliu (arriba a la Muga) (foli: 340 ; parcel·la: 932). Propietari: Jaume Pont
- Pas de les Moles (arriba al terme de Llers) (foli: 341-342 ; parcel·la: 933-935)
- Pla de Sant Feliu (foli: 342-346 ; parcel·la: 936-948)
- Els Aspres (foli: 346 ; parcel·la: 949)
- Mas de Sant Feliu en lo Aspre (foli: 347 ; parcel·la: 954). Propietari: Jaume Pont
- El Corral del Comte (foli: 347 ; parcel·la: 955). Propietari: Josep de Terrades
- Mas Ferraró (foli: 348 ; parcel·la: 956). Propietari: Francesc Oliva i Ferraró
- Pla de la Devesa (prop terres del comú del Llobregat) (foli: 349-359 ; parcel·la: 957-984). Propietaris: Rafel Aguer, Jaume Pont, Clara Ramis, Josep de Terradas, Carreras i altres

N.º 958

Pieza a tierra si-
tuada en Sta. par.
prop. a Raf. Aguer

Semb.	2 ^a	15	67	12
	3 ^a	20	61	12
Clara	2 ^a	3	3	
Termino		8	16	
		46	132	16

- Puig de la Cavalleria (foli: 359-363 ; parcel·la: 985-998)
- Closes del Llobregat (foli: 364 ; parcel·la: 999). Propietari: Ventura Soler, després Ramis

- Camp dels Verns (foli: 364 ; parcel·la: 1000). Propietari: Rosa de Carreras
- Camp dels Oms (foli: 364 ; parcel·la: 1001). Propietari: Clara Ramis, després Carreras
- Camp de les Batalles (prop del mas de la Caseta) (foli: 365 ; parcel·la: 1002). Propietari: Maria Roca
- Camp gran i Closa del Pla de la Devesa (foli: 365 ; parcel·la: 1003). Propietari: Clara Ramis
- Camp del Bosc (foli: 366 i 367-368 ; parcel·la 1004 i 1008-1010). Propietari: Clara Ramis i Antoni Daunis
- Oliverons? (foli: 366 ; parcel·la: 1005). Propietari: Clara Ramis
- Bosc del Pla (foli: 366 ; parcel·la: 1006). Propietari Clara Ramis
- La Caseta (foli: 367 ; parcel·la: 1007). Propietari Clara Ramis
- Camp de la Mina (foli: 368 ; parcel·la: 1011)
- Els Estanys (foli: 369-371 ; parcel·la: 1019)
- El Bosquet (foli: 371 i 373 ; parcel·la: 1020-1021 i 1024)
- Clos d'en Pujol (foli: 372 ; parcel·la: 1022). Propietari: Pau Pujol, de Peralada
- Camp del Bosquet (foli: 372 ; parcel·la: 1023).
- La Tanca (foli: 373 ; parcel·la: 1025). Propietari: Rosa Carreras
- Erm de la Caseta (foli: 374 ; parcel·la: 1026). Propietari: Jaume Pont
- Els Aspres (foli: 374-379 ; parcel·la: 1027-1040)
- Camp de l'Alsina (foli: 379 ; parcel·la: 1041)
- L'Aspre (foli: 380-384 ; parcel·la: 1043-1056)
- Els Pujols (foli: 384-386 ; parcel·la: 1057-1062)
- ? de Sant Feliu (prop del terme de Llers i del camí de la Calçada) (foli: 386-412 ; parcel·la: 1063-114)

PECES DEL COMÚ DE CABANES

- Camp del Sepulcre i la Jecsà? Prop del terme de Peralada i del Llobregat (foli: 412 ; parcel·la: 1115). FOLI 412
- Pla de Llobregat (foli: 413 ; parcel·la: 1116).
- La Garriga. Al costat del terme de Llers. (foli: 413 ; parcel·la: 1117).
- Els Torells. (foli: 414 ; parcel·la: 1118).
- Garriga de dalt (foli: 414 ; parcel·la: 1119)
- Garriga de baix (foli: 415 ; parcel·la: 1120)
- Horts del Balcar (foli: 415 ; parcel·la: 1121)
- Balcar i Romanimar (foli: 416 ; parcel·la: 1122)
- Tortugues (foli: 416 ; parcel·la: 1123) Al costat del Llobregat i terme de Vilarnadal

CAMINS

- Paratge de Torells: Camí de Torells, que divideix el terme de Vilabertran; Camí de Vilabertran; Camí del mas Maimó, Camí de la Cabrera, que divideix el terme de Vilabertran; Camí de l'any 400 (M-marià?), prop del terme de Peralada; Camí de Figueres
- Pla de la Calçada (1): Camí de la Calçada, limita amb el terme de Figueres; Camí de Figueres, limita amb el terme de Vilabertran; Camí dels suros; Camí moliner
- Pla de la Calçada (2): Camí del lladre; Camí de la Cazada; Camí del mas Llastí

- La Garriga (1), marge dret de la Muga: Camí de Figueres; Camí del mas Llastí; Camí del lladre
- Pla de la Calçada (3) (al costat de la Muga i del terme de Llers): Camí de la Calçada; Camí del mas Llastí ; Camí moliner ; Camí del lladre
- La Garriga (2): (dreta Muga) Camí del lladre ; Camí del mas Llastí || (esquerra Muga) Camí Carboner ; Camí de Cartellà ; Camí de les deveses ; Camí de Molins Camí de la Calçada ; Camí de la Garriga ;
- Els Estanys: Camí carboner ;
- Llevamans: Camí carboner ;
- Triacs: Camí del Triacs ;
- Pas de les Moles: Camí de la Calçada
- Els Estanys: Camí Antic
- La Garriga: Camí de Biure

RECS

- Les Closes de Llobregat: rec Madral
- Pla de Llobregat: rec Madral
- Els Estanys: rec Madral
- La Salanca: rec del Molí
- Campassa: rec del Molí, riu Muga
- La Salanqueta: rec Madral
- Muralla: rec del Molí
- Grillaters: rec Madral
- El Reliquer: rec Madral
- Camp Ferrer: rec del Molí
- Colomina gran: la Muga
- El Salitar: la Muga, rec del Molí, rec Vell, rec del Bramador
- Les Hortes: rec del Molí, rec Bramador,
- Horts del Molí: rec Bramador, rec del Molí
- Camp del Bosc: rec del Molí, rec de les Agulles
- Pas de les Moles: rec del Molí
- Pla de Sant Feliu: rec del Molí
- Els Aspres: rec del Molí
- Closes del Llobregat: rec Madral
- Camp dels Verns: rec Madral
- Camp dels Oms: rec Madral
- Camp gran i Closa del Pla de la Devesa: Rec Madral
- Els Estanys: Rec Madral
- El Bosquet: Rec Madral
- Camp del Bosquet: Rec Madral

3) CASA I ANTICH PATRIMONI DE PUIG Y CASADEVALL (1789)

FONT: INVENTARI DE JAUME PONT I CASADEVALL

Heretat i Mas de Sant Feliu de Cadins

Terres de baix de Sant Feliu - Terres de dalt de Sant Feliu - Paratge Lo Aspre - Camp del Forn (i bosc)

Heretat i Mas del Porxo

Los Estanys - Camp del Rech, al territori de la Salanca de anensa - La Llagostera, al territori Triachs - Lo Clos - Lo Codrò, al territori Los Hortals, cerca lo camp calvera - Terra closa, a Los Hortals - Camp del Gorch, a Los Hortals - Closeta dels masons - Camp del masons - Camp de la Paret - Closa prop lo camp del Gorch - Camp de la tanca - Camp dels Grillaters - Hort del Porxo - Hort de la casa del Porxo - Hort d'en Guillem, al Romanirar - Camp de la Figuera, al territori las Hortes - Camp gran de las Hortes - Closa de las Hortes - Peça al Puig de la cavalleria - Peça a la Garriga - Closa dels Estanys - Closa de la caseta - Camp de la Granja, a Los Aspres.

Patrimoni de la casa Pont y Germanico: Pla de las Devesas, peça establerta el 1783

4) HERETAT DE CAN CARRERAS (1797)

FONT: ARXIU FAMILIAR DE CAN CARRERAS DE CABANES

Patrimoni de Rosa de Carreras i Avinyó (Cabanès, 1738-1810)

Camp gran - Pla de les Deveses - Pla dit d'en Brugat - Camp dels Verns - Camp dels Oms - Camp de la tanca - Hort del molí - Hort del Porxo - Camp de l'arrabassada - Aspre dit de Sant Feliu - Prat del camí de Figueres - Masons - Hortal - Prat vescomte - Codró de la salanca - Codró dit del bosc - Codró de l'església - Codró de prop del mas Maimó - Hort dit del Salitar - Prat de prop de l'església - Prat de prop de la font - Camp de l'era i prat pagès - Camp dels Oms - Camp dels Verns - Los pujols - Closa llarga - Vinya - Olivars - L'arrabassada.

HERETAT DE CAN CARRERAS

Any 1716 (basat en el catastro Patiño) i Any 1797

(1716-1717)

HEREUS DE FRANCESCA DESPUIG I PRATS:

FRANCESC DE CARRERAS I RAGUER I ANTON DE CARRERAS I DESPUIG

Font: Arxiu particular de can Carreras de Cabanes (1 carpeta: full escrit a dues cares)

Case del Roerij forme de Caba
reij i lo que s'ha pagat p'viscure
any 1716 segons lo orde General del
S. Governador D. Joseph Patiño
Lo per la medida de la ra de tot
lo terme 12408. real de ardiu
Per la casa edificiada any 1716 del
may p'viscure y altre fabricas s.
878. real.
y per lo Terronal de dit Roer
~~12408. real~~
Que fa lunt la suma
18486. real

Llistat dels camps que formaven l'heretat de can Carreras, llavors a mans de Francesc de Carreras i Raguer (Tàrraga, 1654 - Cabanes, 1740), vidu de Francesca Despuig i Prats (Cabanes, 1631 - 1715) i del seu fill Anton de Carreras i Despuig (1681? - Sant Pere Pescador, 1756). L'informe està basat en el Cadastre Patiño de Cabanes.

Cadastre Patiño. De la mà de l'Intendent José Patiño, i amb l'assessorament de Josep Aparici, l'any 1715 es va començar el procés per a la implantació d'un nou impost a Catalunya. El 9 de desembre de 1715 es donava a conèixer el decret de creació del Reial Cadastre, i el 15 d'octubre de 1716, es donaven a conèixer les Normas Generales, que havien de servir de pauta per a la implantació i el cobrament de l'impost. A partir de grans interrogatoris, consultes, es va obtenir un volum molt considerable d'informació que, malgrat el nivell d'ocultació i malgrat la discrecionalitat amb la que es va imposar i repartir l'impost, acrediten una visió força acurada i aproximada, al detall de la riquesa subjecte a contribució. L'impost es dividia en tres tipus: el cadastre real, el cadastre personal i el cadastre ganancial.

A: Joaquim Nadal. *El cadastre, la imposició de nous tributs al segle XVIII*

El 1691 s'havia celebrat el matrimoni entre Maria Rosa Padern Despuig, filla del primer matrimoni de Francesca Despuig Prats, hereva de can Carreras, amb el llicenciat Josep Puig, de Figueres. L'hereu, Domènec Padern Despuig, havia mort el 1689.

El segon matrimoni de Francesca Despuig havia tingut lloc el 1680. L'any següent va néixer Anton, el primer fill de la parella, i futur hereu del patrimoni Carreras.

TRANSCRIPCIÓ DEL DOCUMENT

La universal heretat de Francesc de Carreras y Anton de Carreras consisteix en dos cases, corrals y pallers dins lo lloch y terme de Cabanes y en 278 vesanes de terra ... y despres del any 1692 que se firmaren los capítols matrimonials del Dr. Joseph Puig y Rosa sa muller ab Francisco y Francisca de Carreras en ... de Joseph Garriga notari de Figueras.

Cases del lloch y terme de Cabanes y lo que deu pagar quiscun any inseguint lo ordre General del sr. Indendent Dn Joseph Patinyo.

Primo per las medidas de terra de tot lo terme, 12408 reals de ardit.

Por la cases, edificis, censos, censals y delmes, molins y altres fabricas 878 reals.

Y per lo personal de dit lloc 5200 reals. Que fa junt la suma 18486 reals.

Y en lo ordre del Sr Intendent Rodrigo Cavallero ab lo arreglament dels bestiaris mana se pague a cumpliment del any 1717, 18467 reals.

... importa 81 reals de més

Clases

Terra de ort a la tretsa – 18 sous barcelonesos

La primera calitat de sembradura y la primera de vinya, a la clase quince – 13 sous

La segona calitat de sembradura y segona calitat de vinya, a la clase desavuyt – 9 sous

La primera calitat de oliveras y a la clase vint – 7 sous

La segona calitat de oliveras a la clase vint y hu – 6 sous

La tercera calitat de oliveras la la clase vint y dos – 4 sous

Prats a la clase vint y tres – 4 sous
Bosch y closas la clase vint y 4 – 2 sous
Herms y garrigas a la clase 30 – 2 diners

Heretat de Anton de Carreras ab los camps trets del original Catastro de Cabanes.

Primo. Una hera – vs i cor (vessanes i quartons)

... Altra hera dita den Roqui – vs i cor -calitat

... Camp dit mas Genís y codro Vidal – 24 vessanes: 14 vs (1ª)+5 vs (2ª) + prat, 5 vs (1ª)

... La Arabasada – 10 vs (1ª)

... Llagostera – 3 vs (2ª)+ herm 2 vs (2ª)

... Camp de l'Albre - 2 vs (2ª)

... La tanqueta – 3 cor (1ª)

... Bosch den Roqui – 4 vs (2ª)

... Camp dels berns – 5 vs (2ª) + herm 2 vs (?)

... Llevamans? - 9 vs (2ª) + herm 5 vs (?)

... Camí de Masarach – 2 vs (2ª)

... Pujols – 6 vs (2ª)

... Herenes (arenas?) - 2 vs (2ª)

... Closa llarga – 7 vs (1)

... Camp ? - ?

... Las Deveses – 10 vs (2ª) + herm 2 vs (2ª)

... Aspre de St. Feliu – 4 vs (2ª)

... Prat prop Perlada - 4 vs (1ª)

... Prat den Isern - 4 vs (1ª)

... ? - Ribas – 2vs (3ª) + herm 4vs

... La vinya - 3 vs 2 cor (2ª)

1ª calitat: 14+10+ 0'3+11+7+6=48 vessanes 3 quartons a 13 sous=31 lliures 13 sous 9 diners

2ª calitat: 5+3+2+4+5+9+2+6+2+9+10+4=61 vessanes a 9 sous=27 lliures 9 sous

Olivars: 2 vessanes = 10 sous

Herms: 3+2+4+2+4 = 15 vessanes = 2 sous 6 diners

Prats: 5+5+4+ = 14 vessanes a 4 sous = 2 lliures 16 sous

Vinya: 3 vessanes 2 cortons = 1 lliura 11 sous 6 diners

Closa: 5 vs 2 cor +2 = 7 vessanes 2 cortons a 2 sous = 14 sous

Suma tot ... : **64 lliures 16 sous** (aprox.)

Heretat de Franco de Carreras ab los camps com estan continuats en catastro

Primo Camp de les moreres – 2 vs (1ª) herm 2 cor – Calitat Sem (sembradura?)

... Salitar – 13 vs (1ª) – 2 vs (2ª)

... Hort de casa - 2 cor (1ª)

... Camp parer – 6 vs (1ª) – 2 vs (2ª)

... Camp de les Socas – 4 vs (1ª) – 3 vs (2ª) – erm 2 ves

... Camp Reliquer – 7 vs (1ª)

... Camp Rosa dels tres Corns – 4 vs (1ª)

... Faraginal - 3 cor (1ª)

... Camp devant casa – 2 vs (2^a)
 ... Camp ferrer – 8 vs (2^a)
 ... La Salanca – 10 vs (2^a)
 ... Lo Aspre den Tosca? - 8 vs (2^a)
 ... Los Pujols – 3 vs (2^a)
 ... Camí dels Carboners – 1 vs (2^a) – herm ?
 ... Camp del Sepulcre – 4 vs (2^a) – herm 2 vs
 ... La Consolua herm – 16 vs
 ... Las deveses – 12 vs (2^a)
 ... Lo cmap de las fexas – 2 vs (2^a) – herm 1 vs
 ... Aspre de St. Feliu – 4 vs (2^a)
 ... Lo prat Pages – 3 vs (1^a)
 ... Prat Ortal – 2 vs (1^a)
 ... Prat del vescompte – 5 vs 2 cor (1^a)
 ... Bosch clos – 6 vs (2^a)
 ... Vinar – 2 vs 3 cor (3^a)
 ... La vinya – 3 vs (2^a)

1^a calitat 37 vs a 13 sous. Suma 24 lliures 10 sous

2^a calitat 60 vs a 9 sous. 27 lliures

Prat 10 vs 2 cor a 4 sous. 2 lliures 2 sous

Vinya 3 vs a 9 sous. 1 lliura 7 sous

Closa 6 vs a 2 sous. 1 lliura 4 sous

Herm: 22 vs a 2 diners. 3 sous 8 diners

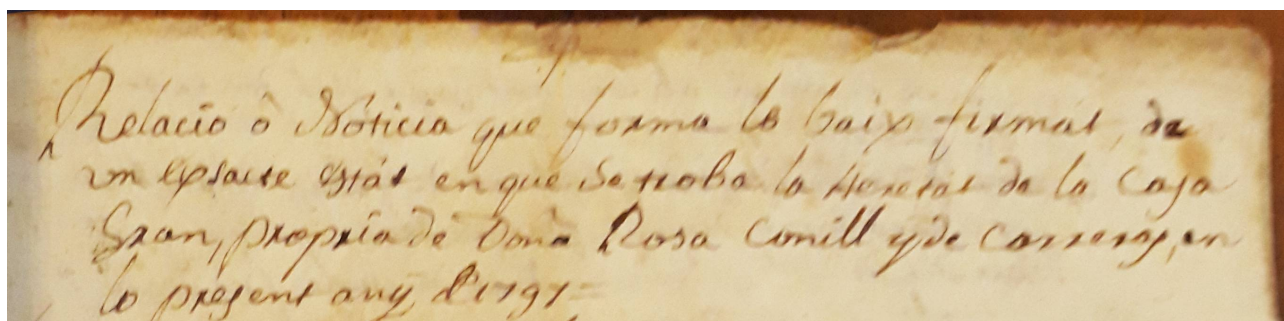
Ort: 2 cor a 18 sous. 9 sous

Sumant ... las partes: **56 lliures 15 sous 5 diners barcelonesos**

1797

HERETAT DE MARIA ROSA DE CARRERAS I AVINYÓ

Font: Arxiu particular de can Carreras de Cabanes (1 carpeta: full plegat, escrit a dues cares)

Relació o Noticia que forma lo baix firmat, de
 un espaiat estat en que se troba la Heretat de la Casa
 Gran, propietat de Dona Rosa Conill y de Carreras, en
 lo present any d'1797.

Llistat de les finques que conformen l'heretat de Rosa de Carreras (Cabanes, 1738-1810) i la seva situació el maig de 1797: l'extensió de les finques, qui les treballa, què s'hi cultiva i les condicions de l'arrendament.

En dues ocasions s'esmenta que les condicions de l'arrendament són les mateixes d'abans de fugida, fent referència als desplaçaments ocasionats per la Guerra Gran (1793-1795).

El document signat, el 25 de maig de 1797, per Josep Labori fa pensar que, una vegada acabada la guerra, Josep Labori era l'administrador de l'heretat de can Carreras, llavors a càrrec dels Conill-Carreras i aquest document seria un informe de la situació del patrimoni.

El 30 de juny de 1757, Rosa de Carreras, s'havia casat amb el seu cosí Ignasi de Conill i de Carreras, d'Olot i va passar molt de temps de la seva vida a Olot. El 8 de gener de 1810, va ser enterrada a la capella de Sant Sebastià de Cabanes. Amb ella es va extingir la nissaga Carreras de Cabanes i l'heretat va passar a la família Conill.

Josep Labori, nat el novembre de 1750, era fill de Rafel Labori Cambrós i Vicensa Ramis Vilanova. El 1772 es casà amb Rosa Lliuró Ponti, de Cabanes i, el 1782, amb Margarida Pijoan Mallol, vidua de Cabanes

TRANSCRIPCIÓ DEL DOCUMENT

Nota dels camps de Cabanes.

Relacio o Noticia que forma lo baix firmat de un exsacte estat en que se troba la Heretat de la casa Gran, propia de Doña Rosa Conill y de Carreras en lo present any 1797

...
Primo: Camp Gran de 18 besanas de la sembrada de blat y mastall que si encontra, lo cens correspon a dita Sra y per lo dia 24 juny de dit any comensa lo arrendament, que per Sinch anys firmi a favor de Honorat floreta y de Salbi Hermans, los dos de figueras, preu, per quiscun any cent Noranta y quatra lliuras las que deuran pagar per los dias de Nadal.

194 ll.

Idem. Pla de las Debesas, lo te sembrat Pera Bru a ters; y per lo dia, 24 juny de dit any comensará lo arrendament Josep Brugat pages també a ters. Pero de las tres Bessanas de Closa pagara quiscun any dotsa lliuras per los dias de Nadal, dels quatre anys que durara dit arrendament.

12 ll.

Idem. Dit Brugat te arrendada la closeta petita de la Salanca, preu deu lliuras quiscun any, paga al primer de mars.

10 ll.

Idem. Lo camp dels Berns, part es sembrat de fabas, Blat y mastall, a ters, per Damià Cardoner y Quirch Miró; part lo meno jo a ters; y una Bessana está arrendada a Francisco Soler y Jauma Matas, preu quinsa lliuras lo any, per lo dia 24 juny.

15 ll.

Idem. Lo camp dels Homs, una Bessana y mitja sembrada de mastall y fabas a ters, per Jauma Matas y Pera Serra; lo restant es quasi tot sorra y lo blat de moro que si a sembrat es tambe a ters

...
Idem. La tanca conté sinch Bessanas y un corto -est compte sinch Bessanas i de cultiu- i continuan lo arrendament de antes de la fugida, a preu de Nou lliuras la Bessana, importa (pagan lo dia 24 de juny)

47 ll 5&

Hort del moli, arrendat a Ramon Baldu y la viuda Suñer. Preu Nou lliuras entre los dos pagadoras per Nadal.

9 ll 5&

Hort del Porxo. arrendat per sinch anys a Patllari Ranart. Preu catorsa pasetas lo any, pagá per fer obras alabansa, com se trobará ab los comtas que dech donar en est any de 1797

...

Camp ~~de la Arrebassada~~ [Genis] sembrat de fabas, sibada, blat y blatdemoro, deuran pagar ters

Aspre dit de St Feliu, sembrat de segla per Joan Giralt, deurá pagar ters

...

Dit Giralt, lo prat del Cami de Figueras de dos Bessanas y mitja se arrenda per quatra anys. Preu quinsa lliuras ~~la bessana~~ pagadoras los dias 24 juny de dits anys

15 ll

Masons Grans, dos Bessanas arrendadas a Joan Cardoné y Pera Soler, preu 14 ll la bessana, pagan los dias 24 juny, y la restan terra, que se deura canar está sembrada de Blat a ters per Marti Daunis y Joan Guanté los dos de Perelada, quals hora lan arrendada per sinch anys a dit preu de catorsa lliuras la Bessana (a se deuran canar) pagadoras los das de Nadal

...

Masons petits. Sembrats de Blat de moro a ters y son tres de Perelada queu arrebasaren.

...

Hortals: queda arrendat a dos de Perelada, Pera Bach y son company per sinch anys a preu de 28ll lo any pagadoras los dias de Nadal.

28 ll

Prat Bescomta, quatra Bessanas y tres quars arrendadas a Nou lliuras la Bessana per sinch anys, pagadoras los dias de Nadal dels dits sinch anys importa, lo restant de la pessa es plantadas que si han nat.

Importa 42 ll 5&

Codro de la Salanca y Codro dit del Bosch, continua lo arrendament Sebastia terrats, per lo mateix preu dantes de la fugida que son 38 ll 16 lo any, pagadoras los dias de Snt Joan, o 24 juny.

Dich 38 ll 16&

Codro de la Isglesia, continua lo arrendament Joseph Barrali, preu 12 ll, los dias 24 Juny

dich 12 ll

Codro de cerca lo mas den Maymo, continuan lo arrendament per lo preu de deu lliuras la bessana, conte dos bessanas un corto y mitg importa per any, pagan lo dia 24 juny

23 ll 5 &

Hort dit del Salitar de mitja Bessana, arrendat a Narcis Barrali, preu sinch lliuras lo any, cau la pata los dias de Nadal.

Son 5ll.

Joan Marti y Jauma Bruses tenen arrendat per un any lo prat que menava Pau Purtell cerca la Isglesia, per preu de cent y vint lliuras, quals pagaran la mitad lo dia, 24, juny y la restant mitat lo dia de Nadal, tot de 1797

Son 120 ll

Pera Soler pages, te arrendat lo prat de mes cerca la font, per un any, preu trenta lliuras pagadoras lo dia de Nadal de 1797.

Son 30 ll

Camp de la Hera y Prat Pages o te lo infrascrit, cau la paga los dias de Nadal, importa junt

47 ll

Idem. Lo dit mena a ters un partit de la sorra dels camp dels Homs y dels Berns; y tambe los Pujols per no aber trobat arrendador per cer dolens y erenosos

...

La Closa llarga de set Bessanas es la consignada per mos treballs, sens poder contar dieta alguna

...

La Viña ja saben en los estats que se troba, lo millor medi seria tornarla plantar

...

Los olibars y bas doblar los treballs a causa destar quasi perduts y los bas fer escatir, y quedan ben reparats y los tinch tapats

...

La Arrebassada, ques lo prat de mols jons, despres de aber probat y mirat qui lo boldria ab pacta de llaurar dos vegadas lo any los dits olibars y no aber trobat, tambe es a mà disposició y cumpliré lo dit ab tot que en est any ja los llauri una vegada ab mos Bous.

*Cabanas y mayg 25 de 1797
Joseph Labori*

NOTES

- *Caballero Yllanes, Rodrigo* (Valverde del Camino, 1663–Madrid, 1740), militar i polític espanyol. De 1717 a 1720 va ser superintendent del Principat de Catalunya i va col·laborar amb Patiño
- *Codró (quadró)*. Parcel·la de terra de conreu, més petita que el quintar i situada més prop de les cases (Empordà)
- *Jornal*. Espai de terra que pot ésser llaurat en un dia normal de feina. La seva mida varia segons la zona i el conreu (aproximadament 2.970 m² o 1,35 vessanes)
- *Lliura barcelonesa (lliura de plata)*. Al voltant del segle XVIII era equivalent a 10 rals, 20 sous o 240 diners.
- *Patiño y Rosales, José* (Milán, 1670–La Granja de San Ildefonso, 1736), estadista i secretari d'estat durant el regnat de Felipe V. Va ser l'encarregat d'establir les normes per implantar el cadastre a Catalunya. El «cadastre Patiño» s'instaurà amb el Real Decret de 9/12/1715
- *Quartó*. Mesura agrària. Al Gironès i a l'Empordà és la quarta part de la vessana, equivalent a 225 canes quadrades, o sia, a 546'85 metres quadrats
- *Ral d'ardit*. Moneda usada a partir del s. XVII, amb un valor de 24 diners. És la moneda usada al Cadastre de 1779.
- *Vessana*. Unitat de superfície emprada en algunes de les comarques de Girona que equival a 2.187,4 m²

BIBLIOGRAFIA

- ALCOBERRO, Agustí. *El cadastre de Catalunya (1713-1845): de la imposició a la fossilització*. <https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/2378076.pdf>
- BURGUEÑO, Jesús. *Els geòmetres del cadastre de Catalunya (1720-1815)*. Cuadernos de Geografía 86 (261 - 288) València, 2009. <https://core.ac.uk/download/pdf/71017191.pdf>
- CRUZ i CARDIEL, Natxo. *El cadastre de Cabanes de 1779. Consideracions sobre la font per a l'estudi històric*. Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos, 29. Pàg. 191-240 (1996) <https://raco.cat/index.php/AnnalsEmpordanesos/article/view/342441/433579>
- MAÑÉ, Marcel. *Economia històrica. Sistemes monetaris de Catalunya* [marcel-mane.com/catala/economia/Economia historica.htm](http://marcel-mane.com/catala/economia/Economia%20historica.htm)
- NADAL, Joaquim. *El cadastre, la imposició de nous tributs al segle XVIII*. <https://www.joaquimnadal.cat/el-cadastre-la-imposicio-de-nous-tributs-al-segle-xviii>
- SEGURA I MAS, Antoni. *El cadastre: la seva història (1715-1845) i la seva importància com a font documental*. Estudis d'història agrària, 1983, Núm. 4, p. 129-143 <https://raco.cat/index.php/EHA/article/view/99536>
- SERRANO JIMÉNEZ, Lluís. *Cabanes 1789: inventari i llibreria d'un hisendat*. Annals de l'Institut d'Estudis Empordanesos, 2010, Vol. 41, p. 339-364. <https://raco.cat/index.php/AnnalsEmpordanesos/article/view/226035>

REPARTO POR MENOR DEL LUGAR DE CABANAS CORREGIMIENTO DE GERONA POR EL AÑO 1789

FONS CAN CARRERAS DE CABANES D'EMPORDÀ. ANC1-1187-T-26

Reparto por menor, que haze el Ayuntamiento del lugar y Castillo de Cabanas Corregimiento de Figueras de Gerona entre los individuos sugetos al pago de los diez y ocho mil nueve cientos quarenta y quatro reales de ardites que por la Contaduria Real del Ejército y Principado de Cathaluña se han repartido en este lugar para la Real Contribucion de Cathastro de Cathaluña correspondiente al año corriente de mil setecientos ochenta y nueve que con distincion es en la forma que sigue..

	Cantidades	Yemas	24	Leales	Arduos
Cont ^{na} - Canariga Agues y Pont					
Vineda Sombria	2	4	14	21	
2a	45	3	224	2	
3a	102	12	308	6	
hecama	44	7	3	17	
Vina 2a	13	14	16	5	
Closa 1a	8	28	17		
2a	21	5	21	5	
Bosch 1a	4		4		
2a	6	2	4	14	
Huerto 2a		7	1	7	
Olivar 1a	22	13	43	21	
2a	8	5	21	2	
Por dos Casas			12		
Por tres personales menores de tres moscos			75		
Por ocho Caballos seu Bueyes y quomo serdos			36		

El document, de 55 fulls, conté dos llistats ordenats, més o menys alfabèticament de la A a la Z, amb els noms dels contribuents, les seves propietats i el que tributen per cada concepte, el dos amb el mateix encapçalament: Reparto por menor del Lugar de Cabanas Corregimiento de Gerona por el año 1789. El primer va de la plana 2 a la 27 i el segon de la plana 30 a la 55. Es desconeix el motiu pel qual es van separar els contribuents en dos llistats.

Aquest nou cadastre ens permet comparar les dades amb el cadastre que s'havia fet deu anys abans. Malgrat que les taxes eren les mateixes hi veiem és una rebaixa en la quantitat que li correspon a pagar al poble de Cabanes: de 21.071 rals d'ardit es passa a 18.944 rals d'ardit. Caldria estudiar si en alguns casos es van canviar les qualitats de la terra o en van quedar algunes sense cultivar.

En els deu anys que han passat des del cadastre de 1779 s'observen pocs canvis i els grans contribuents continuen sent les mateixes famílies: Pont (Romaguera), Aguer, Ramis, Roca i Roqui, de Cabanes; hereus Carreras i hereus del mas Maimó, vinculats al poble, i Terrades i Cremadells entre els forasters.

RESIDENTS A CABANES

- Jaume Pont i Casadevall (Cabanes, 1759-1834) (840 rals). *Família Romaguera*
- Antònia Aguer [Pont] – Caterina [Aguer] Puigferrer. Filla i vídua de Rafel Aguer i Aguer mort el 1785 (781 rals 22 diners). *Família Aguer*
- Rafel Ramis Clarà, fill de Rafel Ramis Vilanova i Clarà Sagàs (730 rals). *Família Ramis*
- Vicenç Roqui (462 rals)
- Josep Roca, prevere (367 rals 3 diners). *Família Roca*

VINCULATS A FAMÍLIES ARRELADES A CABANES PERÒ RESIDENTS EN D'ALTRES POBLACIONS

- Narcís Bordas, gendre de Ventura Anglada, casat amb la vídua de Vicenç Maimó Falgàs (435 rals 19 diners). *Mas Maimó-Mas Ribas*
- Antoni de Conill i de Carreras, fill de Rosa de Carreras i d'Avinyó (Olot) (437 rals 16 diners). *Can Carreras*
- Antoni de Carreras (Olot) (508 rals). *Can Carreras*
- Rafel Vergés Brugat (Cabanes, 1714-Olot, 1795) (poc més de 100 rals). *Can Vanover*

RESIDENTS EN D'ALTRES POBLACIONS, SENSE VINCULACIÓ AMB CAP LLINATGE DEL POBLE

- Josep Albert i Terradas (1.296 rals 12 diners). Figueres.
- Maria de Cremadells (506 rals 12 diners). Sant Llorenç de Cerdans.
- El comte de Peralada paga 240 rals pel delme i tasca i 100 rals pel molí i l'hereu de Carles d'Orís i Puiggener paga 150 rals pels delmes, el mateix que havien pagat deu anys abans.
- El prevere Josep [Miquel] Roca, hereu del seu pare Narcís Roca [Miquel], paga una quantitat pels censos i censals heretats del mas Roca. La propietat passà a la seva germana Francesca Roca Sorrell, casada el 1779, amb Miquel Albert Martra i Pau de Borrassà. Ells foren els pares de *Joan Albert Roca, promotor de les Voltes*.

CURIOSITATS:

- Els grans propietaris tenien grans extensions de camps i bestiar (cavalls, bous, ases, porcs) i molt més olivars que vinyes: Aguer (olivar: 20'5, vinya: 3'5), Carreras (olivar: 8'5, vinya: 3'5), Cremadells (olivar: 3'5, vinya: 0), Romaguera (olivar: 22, vinya: 4), Ramis (olivar: 16, vinya: 7) (dades aproximades en vessanes)
- Els petits propietaris del poble sí que, a més dels camps, acostumaven a tenir vinya i olivar, sovint més que terra per sembrar. L'Isidre Gimbernat, quan es va fer càrrec de l'heretat del seu sogre Jaume Frasquet, tenia 5 vessanes de camp, 14 d'oliveres i 10 de vinya. Marià Hortal només tenia 4 vessanes de camps però 10 d'oliveres i 5 de

vinya. Jaume Pomés tenia 3 vessanes de camp, 7 d'oliveres i 8 de vinya. Narcís Prim tenia 11 vessanes de camps, 8'5 d'oliveres i 4 de vinya.

- Els petits propietaris forans (especialment els de Figueres, en canvi, solien tenir només una vinya o una vinya i un olivar. Pocs *tenien algun erm o camp*.

PARCERS I TREBALLADORS DELS GRANS PROPIETARIS

- Can Carreras: Josep Aguer (abans Joan Brusés) i Pere Roca, parcers.
Josep Aguer podria ser Josep Aguer Labori (1776-1849), casat amb Llúcia Solà Brugat.
Joan Brusés podria ser Joan Brusés Vergés (1745-1824), casat amb Maria Pagès Roqui
- Cremadells: Rafel Aguer.
Podria ser Rafel Aguer Labori (1764-1842), casat amb Francesca Hors.
- Romaguera: Arnau Grau (abans Miquel Carbó), majordoms al mas de Sant Feliu; Felicià Terrats i els seus fills Martirià i Miquel, parcers, més altres treballadors i mossos
Felicià Terrats Domènec (+1794) i els seus fills Martirià i Miquel Terrats Mates
- Josep Oliva, de Peralada: Martí Casanovas, parcer
- Francesca [Olives] i Farraró, de Vilarnadal (Mas Bella?): Bonaventura Bru, parcer (abans Pere Bru)
Francesca Farraró Genover, de Vilarnadal, el 1762 s'havia casat amb Francesc Olives Frigola, de Lladó
Bonaventura Bru Casellas, el 1807, es casà amb Margarida Oliva Carbonell
- Vicenç Roqui: Francesc Alay (abans Francesc Riera), parcers
Vicenç Roqui Vidal, de Cabanes, el 1780, es casà amb Marianna Gimbernat Vilar d'Ordis
- Josep Roca, prevere (mas Roca): Quirze Miró, parcer
Josep Roca, fill de Narcís Roca i Maria Sorrell. L'heretat passà a la seva germana Francesca casada amb Miquel Albert, de Borrassà.
- Josep Reig [Grau], de Vilabertran (abans Francesca Reig): Bernat Casanoves?, parcer
- Josep Albert i Terradas, de Figueres (abans nissaga Terrades): Joan Garriga (abans Francesc Alay, al mas Gitano, i Jaume Pujol, al Corral del Comte), parcers

Antònia Gimbernat i Gou
Cabanes, agost 2023/agost 2024